

PEDAGÓGIAI PROGRAM

KÖZÉP UTCAI ÓVODA

OM: 030883

2013.

Mottó:

az ENSZ Gyermekjogi Egyezménye

Minden gyermeknek joga van:

Az egészséges szellemi, testi és lelki fejlődésre.

A képzésre és a személyisége teljes kibontakoztatására.

Elegendő szabadidőre, játékra, pihenésre.

Arra, hogy családban nőjön fel, és ne válasszák el szüleitől

(Elfogadta az ENSZ 1989. évi Közgyűlése)

Tartalomjegyzék

Pedagógiai Programunk törvényi háttere	4
I. Bevezető	5
Az óvoda adatai	5
Az óvoda bemutatása	6
II. Gyermekkép, óvodakép	8
III. Az óvodai nevelés feladatai	10
A programunk rendszerábrája	13
Az egészséges életmód alakítása	14
Érzelmi nevelés és a szocializáció	15
Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és megvalósítása	20
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei	22
Az óvodai élet megszervezése	23
Az óvoda kapcsolatai	29
A család bevonása az óvodai életbe	29
Kapcsolat a családdal	33
Ünnepek, ünnepélyek	34
Kapcsolatrendszerünk	36
V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	40
A játék	40
Vers, mese	44
Ének, zene, énekes játék	47
Rajzolás, mintázás, kézi munka	49
Mozgás	51
A külső világ tevékeny megismerése	53
Matematikai tapasztalatszerzés	54
Munkajellegű tevékenységek	56
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	57
Integrált nevelés	59
Gyermek és ifjúságvédelem az óvodában	62
VI. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	65
Sajátos nevelési igényű gyermekek	67
Érvényességi rendelkezések	68
Legitimációs záradék	69
Melléklet	70
Függelék	72

Pedagógiai programunk készítésénél és felülvizsgálatánál az alábbi jogszabályokat vettük figyelembe és alkalmaztuk:

- Alapító Okirat
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X.08.) EMMI rendelet
- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló (48/2012 (XII.12.) EMMI rendelet 2. § (1)).
- 1949. évi XX. törvény a Magyar Köztársaság Alkotmányáról
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 2003. évi CXXV. törvény az Egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség elmozdításáról
- 1992. évi, többször módosított XXXIII Tv. a közalkalmazottak jogállásáról
- 138/1992.(X.8.) Kormányrendelet a közalkalmazottakról szóló Tv. végrehajtásáról a közoktatási intézményekben
- 2011.évi CLXXI.Törvény a nemzetiségek jogairól.

I. BEVEZETŐ

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet értelmében az óvoda nevelőtestülete elkészíti saját pedagógiai programját: vagy átvesz és adaptál egy kész programot, vagy saját programot készít, amelynek meg kell felelnie az Alapprogramban foglaltaknak.

A pedagógiai programunkban megfogalmazzuk: alapelveinket, céljainkat, feladatainkat, melyeknek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Nevelőtestületünk tagjainak sokrétű érdeklődése biztosítja nevelési rendszerünk sokszínűségét. Ezt kiegészítve, a tevékenységközpont-rendszerek létrehozásával, a szülők óvodai életbe való bevonásával sajátos egységbe rendezve fogalmazzuk meg tennivalóinkat.

A tudatosan, tervszerűen végzett nevelőmunka, az érzelmi biztonságot nyújtó óvónői attitűd segíti a gyermek fejlődését.

Sokszínű és változatos élményt nyújtó tevékeny és nyitott óvodai együttlétet biztosítunk gyermekeink számára, ahol a játék alaptevékenység, a világ megismerésének leggazdagabb formája, melyben az értelem, az érzelem az élmény együtt motiválják a gyermeket a kitartó tevékenységre, biztosítva ezzel fejlődésüket.

Óvodánkban 2003. szeptemberétől a 146/2003.(VI.26.) és a 69/2002. (IV.25.) Kh. határozatokkal módosított 223/2001.(XI.8.) Kh sz. Alapító Okirata szerint az óvoda alaptevékenységébe tartozik a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése is.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését óvodánk, nevelő testülete integrált formában vállalta fel, valósítja meg. Az óvodában a sérült gyermekek nevelésénél irányadó a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X.08.) EMMI rendelet.

AZ ÓVODA ADATAI:

Az óvoda neve:	Közép Utcai Óvoda
Címe:	Debrecen, Közép utca 2. 4031
Telefon/fax.	52 - 417 - 179
Email:	kozeputcaiovi@gmail.com
Az óvoda fenntartója:	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata
Címe:	Debrecen, Kálvin tér 11. 4026
Telefon:	52 - 517-600
Az alapító okirat határozata:	Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 267/2012.(XII.13.) sz. Önkormányzati határozatával, a 184/2011.(VI.30. Önkormányzati határozatával 256/2009.(XI. 26.), 211/2009.(IX.24) Ö.h.-val, a 95/2009. (V.28) Ö.h.-val a 173/2008. (VI:26)Ö.h.-val és a 165/2006 (VI.29) Ö.h.-val módosított 90/2004.(IV.22) Kh.határozatával elfogadta
Óvodapedagógusok száma:	18 fő 1 fő óvodavezető 16 fő óvodapedagógus 1 fő fejlesztőpedagógus
Technikai személyzet:	8 fő dajka 2 fő tálalós dajka 1 fő óvodatitkár 1 fő kazánkezelő-karbantartó
Óvodai gyermekcsoportok száma:	8 vegyes csoport
A program készítette:	A Közép Utcai Óvoda nevelőtestülete
A programot elfogadta:	Tóthné Timár Katalin az óvoda vezetője

AZ ÓVODA BEMUTATÁSA

Programunk az Alapprogramban meghatározott irányelvekre épül.

Óvodánk Debrecen egyik legnagyobb lakótelepének, a Tócsóskertnek a szomszédságában, a Vargakertben 1979-ben épült. Emeletes, jól felszerelt, nyolc csoportos, tornateremmel rendelkezik. Udvarunk csendes, ligetes park, árnyat adó fákkal, halas tóval. A korszerű udvari játékok biztosítják a sokféle mozgás lehetőségét, a gyermekek egészséges testi fejlődését, mozgásigényük kielégítését. Az udvar betonozott felületére felfestett KRESZ pálya, a hozzá tartozó mobil táblák a közlekedésre nevelést szolgálják.

A gazdagon felszerelt csoportszobák berendezése az óvoda funkciójának jól megfelel. Csoportszobáink meleg, barátságos, családi hangulatot árasztanak. A meghitt kuckók lehetőséget adnak a gyerekek egymástól független, nyugodt, elmélyült játékára. A gazdag fejlesztőjátékok tára segíti a sokszínű játéklehetőséget.

A gyermekek egészségmegőrzéséhez járul hozzá a „Sószobánk”.

Az egyéni fejlesztések és a gyógypedagógiai-logopédiai foglalkozások színtere, pedig a gazdagon felszerelt „Napocskás” fejlesztő szoba.

Óvodánkba többségében a közeli lakótelepekről, - a Vargakertből, a Tócsóskertből és a Tócsóvölgyből,- valamint a város más részeiről és a város környékéről is érkeznek gyerekek.

Társadalmi környezetünkben eltérő családi szükségletek következtében, az óvodai funkciók közül a nevelő, személyiségfejlesztő funkció válik hangsúlyosabbá, előtérbe kerül az egészség megőrzése érdekében a prevenció.

Óvodánkban vegyes életkorú csoportok működnek.

A gyermek egészséges személyiségfejlődése a családdal együtt valósítható meg a legjobban, ezért nevelési céljainkat a családdal együttműködve érhetjük el.

KIEMELT NEVELÉSI TERÜLETEINK:

1. Anyanyelvi nevelés.
2. Egészséges életmódra nevelés (mozgás!).
3. Közlekedésre nevelés.
4. Környezetvédelemre nevelés.
5. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

GYERMEKKÉPÜNK

Olyan gyermek nevelése, aki:

- érzelmileg gazdag, kiegyensúlyozott,
- befogadó,
- együttműködő,
- segítőkész,
- környezetében jól eligazodó, tájékozódó,
- természeti és társadalmi környezetéhez kötődő, vele harmóniában élő,
- nyitott, érdeklődő,
- önmagát értékelni tudó,
- városunkhoz kötődő, néphagyományokat és a tárgyi kultúra értékeit tisztelő,
- kitartó, testi fejlettsége, mozgásának összerendezettsége egyéni adottságának megfelelő,
- gondolataikat választékosan kifejező, társalgást kezdeményező, abba szívesen bekapcsolódó,
- különbözőségekkel természetesen együtt élő, korának megfelelő mértékben empatikus, szolidáris játszótárs, csoporttárs,

ÓVODAKÉPÜNK

1. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
2. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkciót, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
3. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is)

4. Az óvodai nevelésünk alapelve:

- a gyermek személyiségéből, legtermészetesebb megnyilvánulásából kiindulva olyan szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, amelyben a gyermeket megbecsülés és szeretet övezi,
- nyugodt, családi biztonságot nyújtó légkör megteremtése, amelyben a gyermeki játék elsődlegességét hangsúlyozzuk,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása,- egyéni fejlettséget figyelembe véve,
- a gyermeki fejlődésbe vetett bizalom, mint a pedagógiai optimizmus megvalósítása,
- a különbözőség elfogadása és tiszteletben tartása,
- az SNI-s gyermekek őszinte elfogadása,
- az iskolai beilleszkedést közvetetten segítő szándékos tanulás iránti pozitív attitűd kialakítása,
- a nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek és a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének biztosítása, - az önazonosság megőrzésének és ápolásának segítése, a magyar nyelv megismertetése,
- az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelme.

5. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról. a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető szabad játékra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmak emberi értékek közvetítésére; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

6. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

7. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Óvodánkra értékei:

- az esztétikus, harmonikus, tiszta környezet,
- a gyermekek egészséges fejlődését biztosító tárgyi és személyi feltételek megléte,
- a gyermekközpontúság,
- a nyitottság,
- a különbözőség elfogadása,
- a játékcentrikusság,
- a környezettudatos magatartásforma,
- természet megismerése,
- az iskolai közösségbe történő beilleszkedés közvetett segítése a gyermeki személyiség kibontakoztatása által,
- a gyermekvédelem,
- az esélyegyenlőség biztosítása,
- a befogadó környezet megteremtése,
- az előítéletek kialakulásának megelőzése,
- az önazonosság megőrzésének biztosítása, ápolása,
- a nyelvi nevelés biztosítása,
- a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségének megteremtése,
- a jó partneri kapcsolatok kialakítása,
- a komplex nevelés.

PEDAGÓGUSKÉPÜNK

Olyan pedagógus, aki:

- szakmailag jól felkészült, pedagógiailag megújulásra törekvő,
- együttműködésre, mások tiszteletére, megbecsülésére képes,
- hiteles, tapintatos,
- kooperatív,
- optimista,
- komplex látásmódú,
- önálló, kezdeményező, önmagát értékelni tudó,
- a különbözőséget elfogadó, tiszteletben tartó,
- az egyéni értékeket pozitívan megközelítő, azt erősítő,
- a gyermek fejlődő személyiségéhez, genetikai adottságához, az érés sajátos törvényszerűségéhez igazodó,
- mintaadó, környezettudatos magatartás jellemzi,
- a napi tevékenységet átlátó, irányító.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ÉS A KÖRNYEZETI NEVELÉS ALAKÍTÁSA

Célunk:

Testileg, lelkileg egészséges, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése, egészségkultúrájuk kialakítása. Váljanak képessé testi szükségleteik önálló kielégítésére.

Feladata:

A gyermek testi és mentálhigiénés fejlődésének elősegítése

- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges emberbarát, biztonságos környezet kialakítása a játékigényhez és a játék fajtákhoz alkalmazkodó játszóhelyek kialakítása,
- a gyermekek gondozása, megfelelő szokások kialakítása, testi igények kielégítése,
- a harmonikus összerendezett mozgás fejlődésének segítése,
- az egészség megőrzése, védelme, edzése,
- az egészséges életmód, testápolás szokásainak kialakítása,
- egészséges táplálkozás alapjainak lerakása,
- az ivóvíz tisztaságának biztosítása,
- a gyermekek edzése szabadlevegőn, napon, vízben,
- a testi képességek fejlődésének segítése,
- élménypedagógiai módszerek alkalmazásával a környezetudatos magatartás, viselkedés megalapozása,
- fenntartható fejlődésre nevelés-családok bevonásával,
- a megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós, korrekciós testi és lelki nevelési feladatok ellátása,
- a városi egészségmegőrző programok látogatása,
- dohányzás megelőzési programban való részvétel (6-7 éves gyerekek),
- együttműködés az óvoda védőnőjével,
- téli időszakban heti rendszerességgel a sószoza használata.

Korai megelőzés feladatai:

A gyermekek szomatikus, mentális, pszichés védelme különös tekintettel a tartáshibák, lábstatikai rendellenességek, a tanulási zavarok megelőzésére irányul. A korai megelőzés terén segítségünkre vannak a szűrővizsgálatokat végző szakemberek.

ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Szocializáció a társadalomba való beilleszkedés folyamata, amely során az egyén megtanulja megismerni önmagát, környezetét, elsajátítja az együttélés szabályait, a lehetséges és elvárt viselkedésmódokat. A szocializáció tágabb értelemben az egész életet átszövő folyamat (felnőttkorban is érvényesül), szűkebb értelemben az a periódus, amikor a viselkedés alapjait alakítjuk ki. A primer szociális közeg a család. Funkciója: ellátja a gyermek biológiai gondozását, biztosítja a fejlődés feltételeit. Erre épül majd a tudatos óvodai nevelés.

Az óvodáskor meghatározó a gyermek fejlődésében, ekkor alakulnak ki az első kapcsolatok, viszonyok, amelyek a személyiségnek új, magasabb egységét képezik. A gyermek a felnőttekkel való kapcsolatok rendszerében felismeri a helyét, a társak között elsajátítja az elemi etikai normákat, felfedezi saját énjét, kialakul önértékelése. Ez a személyiségtudat első formája.

A szocializáció a közösségi normák beépülése a személyiségbe. Olyan normakövetés, mely külső kontroll által szabályozott, s belső kontrollá alakul.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés és a szocializáció céljai:

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatás állandó értékrend érje a gyermeket,
- jellemezze pozitív érzelmi töltés a felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatot,
- egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését és éntudatának alakulását,
- az érzelmeket kifejező gyermeki megnyilvánulás lehetőségének megteremtése és a szükséges önkontroll erősítése,
- élményekben gazdag óvodai élet szervezésével az erkölcsi tulajdonságok és az akarat fejlődésének segítése, szokás és normarendszer megalapozása,
- a természeti és az emberi környezetben található szépség és harmónia tisztelőtére és megbecsülésére nevelés,
- az együttérzés, segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, illetve az

önállóság, az önfegyelem, a kitartás, a feldattudat, a szabálytudat alakítása,

- a szülőföldhöz és a hagyományokhoz való kötődés kialakítása.

Az óvodapedagógus feladatai az érzelmi, erkölcsi nevelés és a szocializáció megvalósításában:

- befogadó légkörben segítjük a gyermeket abban, hogy megőrizze egyéniségét, ugyanakkor tanulja meg az együttműködést, az alkalmazkodást, az egyezkedést és a társadalmi együttélés szabályait, megfigyeljük a gyermek társas kapcsolatait, s alakítjuk azt,
- támogatjuk a gyermekek pozitív önértékelését,
- modellértékű példával megalapozzuk viselkedéskultúrájukat,
- kialakítjuk a csoport hagyományait (személyes vonatkozású ünnepek, jeles napok, környezetvédelem jeles napjai, néphagyomány jeles napjai, nemzeti ünnepeink) s ápoljuk azokat,
- közös kirándulások, élmények, tábor során gazdagítjuk a természeti és társadalmi tapasztalataikat, a hazához, a tájhoz, a kultúrához való kötődést erősítjük,
- arra ösztönözzük a gyermeket, - az óvodapedagógus személyes mintaadásával - játszótársként - hogy a megkezdett tevékenységet fejezze be, vállaljon feladatokat, s azokat az akadályok leküzdésével is oldja meg,
- rendszeresen szervezett "beszélgető körrel" erősítjük a csoportélet kohézióját,
- tevékenységekben fejlesztjük az erkölcsi tulajdonságaikat: önzetlenség, tolerancia, együttérzés, mások érdekeinek figyelembe vétele, társaik, barátai felé való fordulás, egymással való törődés.

A szocializáció a magatartástanulás érzelmi alapon történő azonosulás. Ebben a folyamatban alakulnak ki az emberi kapcsolatok, a társadalmi szerepek, megtörténik az értékek megismerése. A nevelés célja: az interiorizáció, a belsővé válás, amikor a társadalmi szerep beépül a gyermek értékrendjébe.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az óvodába lépés előkészítése: már az óvodába lépés előtt ismerkedjen meg a családdal, a szülőkkel, a leendő óvodásainkkal,
- beszoktatás: érzelmi biztonságot, otthonosságot, melegséget nyújtó, derűt sugárzó szeretetteljes légkör kialakítása,
- türelmes, megértő, rugalmas, következetes neveléssel a beilleszkedés segítése,
- az óvoda alkalmazottai és a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,
- törekedjen a teljes személyiség megismerésére,
- a gyereket olyannak fogadja el amilyen, és erre építve fejlessze,
- teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítthesse természetes társas szükségleteit,
- nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére,
- az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl alapozza meg a szokás- és normarendszert,
- segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, az éntudat, a pozitív énkép alakulását és engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvésének-adjon teret a gyermeknek a játékkuckó kialakítására,
- alakítsa úgy, hogy legyen élmény a csoportba járni, ahol jellemző az egymásra való odafigyelés az egymás iránti érdeklődés, a figyelmesség, az önzetlenség, a különbözőségek elfogadása, a szabályok betartása,
- a közös élményekre, a gyermekek nyitottságára építve ismertesse meg a gyermekeket a szűkebb és tágabb környezetükkel, amely hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja,
- segítse őket abban, hogy tudjanak rácsodálkozni a természet és az emberi környezet szépségére, tiszteljék és becsüeljék azt, alakuljon ki identitástudatuk,
- az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése, legyen modellértékű a gyermeki magatartás alakulása szempontjából,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint működjön együtt a speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

AZ ANYANYELVI-, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Pedagógiai programunk a sajátos tevékenységrendszeren keresztül közvetíti az életkornak, aktualitásnak, környezetnek megfelelő műveltségtartalmakat.

A műveltségtartalom nem tagolódik a hagyományos foglalkozási ágakra, a feldolgozás módja az integrációs vagy projekt módszer. Az integráció egy vezérfonal mentén sokoldalú megközelítéssel és sokirányú képességfejlesztéssel történő feldolgozást jelent.

A fejlesztendő képességek (érzékelés, észlelés, gondolkodás, emlékezet, figyelem, képzelet) egymáshoz kapcsolódva jelennek meg a különféle változatos eszközök és tevékenységformák, témák, valamint az óvodapedagógus által irányított és a gyermekek által kezdeményezett cselekvések feltételeinek biztosításával. Ezek a feltételek és a gyermek természetes kíváncsisága, érdeklődése teremtik meg a lehetőségét annak, hogy az - óvodapedagógus átgondolt, tervszerű munkájával - minél több tapasztalathoz, élményhez, ismerethez, felfedezéshez jusson a gyerek. Ez teszi lehetővé, hogy szociális, értelmi, érzelmi, valamint anyanyelvi fejlődése életkorának és egyéni szintjének megfelelően menjen végbe.

ANYANYELVI-, ÉRTELMI NEVELÉS

Az anyanyelvi- kommunikációs nevelés komplex folyamat, - átszövi az óvodai nevelés egész folyamatát - a személyiség fejlesztésének egyik eszköze. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel valósuljon meg. A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk változatos tevékenységeket, melyeken keresztül további élményhez jutnak.

A beszéd a környezettel való érintkezés, az önkifejezés, a gondolkodás eszköze, mely a derűs, szeretetteljes légkörben fejlődik megfelelően, ahol fokozódik a gyermek beszédkedve, fejlődik beszédképessége, anyanyelvi kultúrája, gazdagodik szókinccse.

Az anyanyelvi nevelés programunkban is nagy hangsúlyt kap. A család és a környezet megismeréséből kiindulva, tapasztalataink abban erősítenek meg bennünket, hogy fejlesztési feladataink között e területet hangsúlyoznunk kell.

(Nő a beszédhibás gyerekek száma). Az anyanyelvi nevelés irányát mindig a gyermek beszédfejlettsége adja meg. A tervező munka a beszédterkép készítésével, a szóbeli kifejező képesség felmérésével kezdődik. (Munkánkat az óvodában egy logopédus is segíti.)

Anyanyelvi nevelésünk fontos eszköze a drámajáték, mely nevelőmunkánkat gazdagítja, a gyermekek számára pedig könnyebbé teszi a kapcsolatteremtést, viselkedésükben magabiztosságot nyújt. Kitűnő eszköz tehát a kommunikáció és a kooperáció fejlesztésére.

A sajátos nevelési igényű gyermekek a beszéd- és nyelvfejlődési elmaradás esetén az elmaradások felszámolása érdekében speciális fejlesztésen vesznek részt.

A nem beszélő gyermekek esetében beszédindító terápia alkalmazásával kell az expresszív (kifejező) beszédet beindítani (logopédus segítsége szükséges).

Az óvodapedagógus feladatai:

- nyugodt, kellemes légkör megteremtése, mely alkalmas a beszélgetésre,
- élmények biztosítása, tevékenységben gazdag óvodai élet kialakítása,
- a beszédöröm biztosítása - érezze a gyerek, hogy beszédét érdeklődés kíséri, figyelnek rá, meghallgatják, kérdéseire választ kap,
- példaértékű verbális és nem verbális modell nyújtása: az óvodapedagógus beszéde, legyen példaértékű - tisztán, szépen, érthetően, egyszerűen és választékosan beszéljen, ügyelve a kiejtés, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására, gesztusaira, mimikájára.

PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK CÉLJA, FELADATA:

A 3-7 éves korú gyermekek fejlődésének támogatását és személyiségük fejlesztését vállaltuk fel, beleértve a sajátos nevelési igényű gyermekeket is. A gyermekekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individuumokhoz, szociális lényekhez, az életkori sajátosságok és az egyéni szükségletek, különbségek ismeretében közelítünk. A feltételrendszer és a tevékenységek tudatos befolyásolásával segítjük a személyiség kibontakozását, tekintettel az eltérő adottságokra, képességekre, szokásokra, nembeli, érésbeli, vérmérsékleti különbségekre és a családok értékrendjének sokféleségére.

Óvodai nevelésünk célja:

- a gyermek teljes személyiségének kibontakoztatásával, az iskolai beilleszkedés közvetett elősegítése,
- a szeretetteljes légkör, személyre szóló bánásmód kialakítása,
- a gyermek által fölválalható döntésekben a szabadság biztosítása
- a tehetséggondozás, a felzárkóztatás,
- tolerancia fejlesztése,
- környezettudatos magatartás megalapozása a család bevonásával
- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése,
- a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetencia érzés kialakítása, fenntartása,
- a csoporttal való együttműködés igényének kialakítása,
- a rendszeres életritmus, a megfelelő napirend kialakítása,
- a környezet iránti tisztelet kialakítása,
- lelki egészség megóvása,
- családokkal való együttműködés,
- az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközének a játék elsődlegességének a biztosítása.

Feladat:

- a családok bevonása a nevelési folyamatba,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek családjainak segítése,
- korai megelőzés szomatikus és mentális téren,
- preventív foglalkozás,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek önálló életvitelének alakítása, segítése,
- az esélyegyenlőség biztosítása,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
- szabálykövetítő, beszélőkörnyezet kialakítása,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,
- HHH gyermek speciális fejlesztése.

Programunk alapvető feladatának tekintjük a személyiségdimenziók harmonikus fejlesztését, a gyermekek erősségeinek és esetleges hátrányainak feltárását. A személyiségértékek, tulajdonságok, képességek közül, az egyoldalú fejlesztés elkerülésével, kiemelten alapozza meg az alábbiakat:

- a személyiség autonómiáját, pozitív énképét, önérvényesítő képességét,
- a saját szükségletek kifejezésének képességét,
- az érzelmi gazdagságot,
- a kultúrált magatartás szokásait,
- az önfejlesztő magatartást,
- a különbözőség tolerálását,
- a társakkal való együttműködést,
- a döntés, a választás, a rugalmas gondolkodás, a kreativitás képességét,
- a művészetek, a természeti, társadalmi környezet iránti érzékenységet.

A tevékenységközpont-rendszerrel és a gyermeki szabadság biztosításával támogatja a szocializáció szempontjából fontos szokásokat, magatartásmódokat:

- kompromisszumok, konszenzusok és az önérvényesítés stratégiáinak megtanulását,
- a kontaktuskeresést, a kommunikálás és a társalgás technikáinak elsajátítását,
- a társas konfliktusokban kevés felnőtti segítséggel a megoldások keresését,
- az önszabályozás, az önkontroll alakulását,
- a közös tevékenységekben az igényeknek, elképzeléseknek megfelelő szervezési teendők felvállalását,
- a gyermekek játékszükségletének kielégítését, az önkifejezés és az együttműködés kiteljesedését.

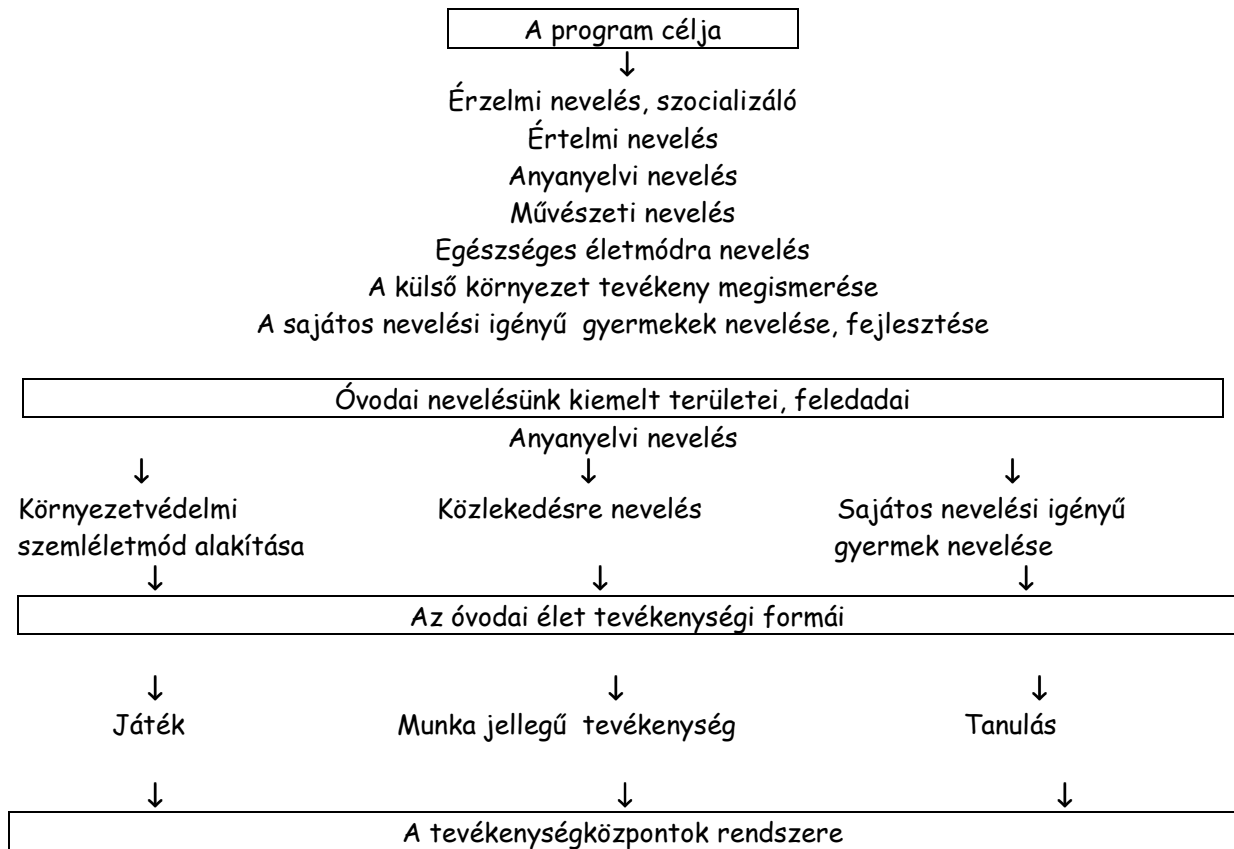
Az értelmi fejlődésben a gyermekek eltérő tapasztalataikra, egyéni és közös élményeikre, érdeklődésükre és kíváncsiságukra építve: a cselekvés, tevékenység, a beszéd, és a gondolkodás egységét biztosítva fontosnak tartja:

- az utánzásra épülő tanulóssal együtt, a felfedezéseket, a próbálkozásokat,
- élethelyzetekben, tevékenységekben történő felismeréseket, a pszichikus funkciók intenzív fejlődését,
- a hagyományok ápolását,
- a természet, az élőlények szeretetét és védelmét,
- az írott nyelv és a jelzések iránti érdeklődést.

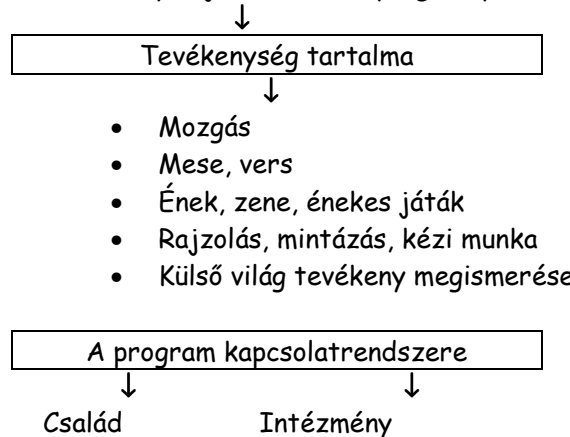

Alapfunkciónak tekintjük az egészséges testi és lelki fejlődést, az egészséges életmód szokásainak alakítását, a szükségletek és a mozgásigény kielégítését, az egészség óvását, védését és az esetleges hátrányok korrekcióját.

A PROGRAMUNK RENDSZERÁBRÁJA

- Családi szituációs szerepjáték tevékenységközpont
- Tudományos tevékenységközpont: külső világ, a környezet megismerése, matematikai tapasztalatszerzés
- Művészeti tevékenységek : ének, zenei- , irodalmi- és vizuális nevelés
 - Építőjáték tevékenység központ

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

ERŐFORRÁSAINK

Humán erőforrás

Az óvoda dolgozóinak összlétszáma: 30 fő

Óvodapedagógus	17
Fejlesztő pedagógus	1
A pedagógiai munkát segítő dajkák	8
Tálaló-mosogató dolgozó	2
Óvodatitkár	1
Fűtő-karbantartó	1

A törvény előírja az óvoda teljes nyitvatartása alatt az óvodapedagógus jelenlétét. Mi ennek úgy teszünk eleget, hogy a reggeli nyitástól (6-7 óra között) és a délutáni távozástól zárásig (17-18 óra között), egy-egy óvodapedagógus látja el az óvodai nevelés szakszerű megvalósítását.

Óvodapedagógusaink és a szakképzett dajkák munkája összehangolt. A dajkák a pedagógiai munka közvetlen segítői. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppen úgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, beszéd stílusával, öltözködésével, teljes lényével hatást gyakorol a kisgyermekre. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseit, módszereit illetően. Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvodapedagógusok a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. Ez a tudás különösen a szakképzett dajkák esetében megsokszorozhatja a felnőttektől kiinduló nevelő hatásokat.

Intézményünk óvodapedagógusainak felkészültsége megfelel a korszerű nevelőmunka elvárásainak.

Nevelőközösségünkre jellemző, hogy egymást kölcsönösen segítjük, kritikus, önkritikus munkára orientált légkör uralkodik.

Tárgyi feltételeink

Az elmúlt években a fenntartó elvégeztette a világítás korszerűsítését, a tető és a vizesblokkok felújítását és a nyílászárók egy részének cseréjét.

Az alkalmazotti közösségünk a szülők együttműködésével folyamatosan szépítette, gazdagította, javította óvodánk külső és belső környezetét. Így a csoportszobáink bútorzata az elmúlt évek során - nagyrészt alapítványunkból - fokozatosan megújult. Minden csoport polcrendszerrel bővült, kicseréltük a babakonyha bútorait esztétikus fenyőbútorra, a régi asztalok, székek felújítása is megtörtént. Csoportszobákba parkettacsere és az öltözőkben pvc korszerűsítése folyamatos.

A csoportszobák és a kiszolgáló helyiségek tisztasági festését folyamatosan elvégeztük a szülők segítségével. Környezetünk szép, tiszta, esztétikus.

Óvodánkban „a Közép Utcai Óvodáért Alapítvány” működik, amelyen keresztül a szülők anyagilag is támogatják intézményünket.

Külső források felkutatásával (pályázatok, szülők személyi jövedelem adójának 1%-a) mi is igyekeztünk a legoptimálisabb körülmények megteremtésére, melyek lehetővé tették óvodánk fejlesztését, zavartalan működését.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Óvodai csoportok kialakítása

Óvodánkban a csoportok szervezésekor figyelembe vesszük:

- a gyermekek életkorát, fejlettségét,
- az óvodapedagógusok szakvéleményét,
- a szülők igényeit

Az óvodapedagógus az egyéni eltéréseket, az életkori jellemzőket figyelembe véve választja meg a felajánlott tevékenységek formáit, melyek: egyéni-, vagy mikrocsoportos foglalkozások.

Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formák

- választható tevékenységek (egy időben többféle tevékenységből),
- a kezdeményezett tevékenységi formák az óvodapedagógus által megválasztott szervezeti és időkeretekben.

A tevékenységek időkeretei: a napirend és a hetirend

A csoport napi- és hetirendjét az adott csoport óvodapedagógusai határozzák meg.

A csoport napirendjét a gyermek életkori sajátosságaihoz igazítva alakítjuk.

Figyelembe vesszük:

- a csoport szokásait,
- biztosítjuk a rugalmasságot, folyamatosságot.

A NAPIREND

A napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését. Jellemzői a stabilitás és a rugalmasság. A stabil pontokat, a rendszerességet az azonos időpontban visszatérő tevékenységek jelentik (a játéktevékenységek időtartama, étkezések időpontja, a szabad levegőn való tartózkodás). A napirend rugalmassága megmutatkozik a gyermekek alapvető biológiai szükségleteinek rugalmas kielégítésében, az eltérő egyéni alvásigény figyelembe vételében, az évszakhoz, a gyermek mozgásigényéhez, váratlan eseményekhez való alkalmazkodásban is. A döntés joga mindig az óvodapedagógusoké.

NAPIREND - TEVÉKENYSÉGEK

Időkeretek	3-7 évesek
6.00-7.00	<ul style="list-style-type: none">• Összevont gyülekező, szabad játék
7.00-10.30	<ul style="list-style-type: none">• szabad játék• mozgásfejlesztés• a kezdeményezett tevékenységi formák az óvodapedagógus által megválasztott szervezeti és időkeretekben• a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni terápiája• folyamatos tízóraiás
10.30-12.00	<ul style="list-style-type: none">• játék a szabadban
12.00-12.30	<ul style="list-style-type: none">• Ebéd (kötött formában, előtte testápolás)
12.30-15.00	<ul style="list-style-type: none">• Pihenés
15.00-17.00	<ul style="list-style-type: none">• szabad játék• felajánlott tevékenységek• a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztése• játék a szabadban
16.30-18.00	<ul style="list-style-type: none">• Az integrált napokon összevontan szabad játék
17.00-18.00	<ul style="list-style-type: none">• Más napokon összevontan szabad játék

A HETIREND

Hetirendünkre is a stabilitás és a rugalmasság jellemző. Stabilitását a rendszeresség, a szokásokat alapozó tevékenységek adják. Rugalmasságra pedig az óvodapedagógus döntése alapján van lehetőség, figyelembe véve a személyi feltételeket, az évszak befolyásoló szerepét, a gyermekek fejlődési ütemét, a családok sajátosságait, a gyermekek egyéni élményeit.

A hetirend összeállításának elvei:

- jusson elegendő idő a gyermek legfőbb tevékenységére, a játékra,
- rugalmasság, alkalmazkodás a helyzetekhez,
- a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályzója legyen,
- a sajátos nevelési igényű gyermek egyéni fejlesztéséhez, terápiájához való alkalmazkodás. A hetirendben életkortól függően naponta biztosítani kell a rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó. Heti három alkalommal minden korosztály számára szervezett tevékenység a testnevelés.

A felajánlott, választható műveltségtartalmat integráló tevékenységet célszerű úgy alakítani, hogy naponta folyamatosan legyen lehetőség, a művészeti tevékenységekre, amelyek a szabad játék keretein belül szervezhetők a korábban már jelzett elvek alapján. A kis-, középső csoportokban a felajánlott tevékenységek választhatók.

A hetirend általános mintája, a felajánlott tevékenységek rendszere

Hétfő	<ul style="list-style-type: none">• mindenki részére szervezett tevékenység: testnevelés• a kezdeményezett tevékenységi formák az óvodapedagógus által megválasztott szervezeti és időkeretekben• a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztése
Kedd	<ul style="list-style-type: none">• a kezdeményezett tevékenységi formák az óvodapedagógus által megválasztott szervezeti és időkeretekben• a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztése
Szerda	<ul style="list-style-type: none">• mindenki részére szervezett tevékenység: testnevelés• a kezdeményezett tevékenységi formák az óvodapedagógus által megválasztott szervezeti és időkeretekben• a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztése
Csütörtök	<ul style="list-style-type: none">• a kezdeményezett tevékenységi formák az óvodapedagógus által megválasztott szervezeti és időkeretekben• a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztése
Péntek	<ul style="list-style-type: none">• mindenki részére szervezett tevékenység: testnevelés• a kezdeményezett tevékenységi formák az óvodapedagógus által megválasztott szervezeti és időkeretekben• a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztése

A választható tevékenységek egy-egy napon a személyi feltételektől függően 2-3 féle tevékenységközpontban (integrált feldolgozással) kezdeményezhetők. A tevékenységek közül az óvodapedagógus a gyermekek választásai és a résztvevők fejlettsége alapján, valamint a tevékenység jellegétől függően dönti el, hol van a közvetlen részvételére, mintájára és segítő közreműködésére szükség. A gyermekek a kezdeményezett helyzeteket szabadon továbbfejlesztik, és összekapcsolhatják más tevékenységközpontban folyó játékkal. A heti és napirendnek megfelelő rendszerben kerül sor a kétszer egyhetes terv és a napiterv elkészítésére. A kétszer egyhetes tervet a két óvodapedagógus közösen készíti el. A napiterv készítése attól függ, igényli - e az óvodapedagógus. (pálykezdő gyakornokok részére kötelező). Ez utóbbi az egyéni fejlesztés átgondolása érdekében fontos. A projektek mindkét programban vezérfonalat képeznek.

A TEVÉKENYSÉGGÖZPONTOK RENDSZERE

A tevékenységközpontok állandó lehetőséget adnak a sokszínű tevékenységekre, a gyermekek szükségleteinek megfelelően.

Tevékenységmentes óvodai nevelésünk alapfeladatának tekinti a gyermek középpontba helyezését, az óvoda nevelési funkciójának kiteljesedését.

A gyermekek képességeinek kibontakoztatásában meghatározó szerepe van a tevékenységeknek. A tevékenység az óvodás gyermek lételeme, összekötő kapocs az "én" és a környezet között, magában hordozza az élet alapfolyamatát: az egész életen át tartó tanulást. A tevékenység a kapcsolatfelvétel természetes formája, a tapasztalás, a megismerés, a közös élmény, a másokkal való együttműködés forrása. A tevékenység szemléletessé teszi a feladatot, integrálja a világról szerzett ismereteket, megkívánja az alkalmazóképes tudást, lehetőséget kínál az ismétlésre, gyakorlásra, próbálgatásra, felfedezésre, (nincs kudarc).

Törekvésünk: tevékenység által a tevékenységben nevelni, vagyis a teljes gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítés. A nyugodt tevékenységek biztosításához tevékenységközpontok kialakítására, a tér megfelelő berendezésére van szükség.

Szemponatok a tevékenységközpontok kialakításához:

Megfelelő hely biztosítása:

- a szabad játékhoz,
- a játékfajtákhoz,
- az egyéb tevékenységekhez,
- a spontán, szabad mozgáshoz,
- az étkezéshez,
- a mozgásos szabályjátékokhoz, énekes játékokhoz,
- az elkülönülésekhez, a személyes tárgyak tárolásához.

A gyermekek önállóságának és kreativitásának kibontakozása érdekében:

- a berendezés mobilitása, a terem igények szerinti alakíthatósága.

A gyermekcsoportban a változó szükségletek kielégítése:

- a csoport életkori összetételétől, a gyermekek egyéni szükségleteitől, érdeklődésétől, fejlettségétől, az aktuális élményektől, a lányok és a fiúk arányától függően.

A csoportszoba berendezésének és felszerelésének alakítása:

- az évszak, az időjárás, a témaprojektek figyelembevételével.

A tevékenységközpontok helye viszonylag állandó. Számuk, a körülhatárolt terek nagysága, felszerelése, berendezése változik. A gyermekek a játékban átrendezik a tereket.

TEVÉKENYSÉGGÖZPONTOK

- családi szituációs szerepjáték tevékenységközpont,
- tudományos tevékenységközpont,
- művészeti tevékenységközpont,
- építőjáték tevékenységközpont.

Ez a rendszer a szabad játék és az óvodapedagógus által felajánlott, választható tevékenységek színtere, a gyermekek természetes élettere.

A tevékenységközpontok választásokra, elmélyült tevékenységekre ösztönző környezetet jelentenek. A gyermekek szabadon rendelkeznek az eszközökkel és a nyersanyagok felhasználásával. Szükségeiknek megfelelően gazdagítják az eszköztárat. Kevesebb kész eszköz, több kreativitásra serkentő anyag áll a gyermekek rendelkezésére.

A fejlesztés tervezése:

- képesszint felmérése → eredmények → a fejlesztés fő irányvonala → ezen belül egyéni fejlesztési terv alapján,
- a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztési tervét gyógypedagógussal együttműködve készítse el az óvodapedagógus.

AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

A CSALÁD BEVONÁSA AZ ÓVODAI ÉLETBE

Pedagógiai programunk alapelvei közé tartozik a családok bevonása az óvodai életbe. Az óvodánk hagyományos, jó együttműködését új szemlélettel és új formákkal gazdagíthatja az óvodapedagógus. A család mással nem pótolható, elsődleges szocializációs szerepét a legtöbb esetben igyekszik betölteni. Az óvodai nevelés elsősorban a családi nevelés kiegészítésére vállalkozik. A társadalmi folyamatok nem kívánatos hatására és egyéb okok miatt a család funkciói sérülhetnek. Előfordul, hogy az óvodának át kell vállalnia a család által meg nem oldott feladatokat is, a gyermekek érdekében. Ilyen esetben az óvoda jelenti a gyermek számára a biztonságot, a családi fészek melegét. Ezekben a családokban is keresni kell az együttműködés nagyon vékony, de reményeket keltő szálát, a gyermekszeretetet.

Lényeges a családokhoz közeledés szemlélete. Az óvodapedagógus képes elsősorban arra, hogy a család és az óvoda közötti hidat kiépítse. Az óvodapedagógus vállalja fel a kapcsolatkeresésben a kezdeményező szerepet. A jól működő családok szokásainak értékrendjének megismerése ugyanolyan fontos, mint a krízis helyzetben lévő családoké. Az óvodapedagógus kellő tapintattal és körültekintéssel segítheti, hogy a családokban a szülők feladataikat minél eredményesebben teljesíthessék. Ezt kívánja meg a gyermekek érdeke, a nevelőmunka sikeressége.

A szülők óvodai életbe való bevonása

- Bővül pedagógiai, pszichológiai tájékozottságuk. Mintát láthatnak a nevelési helyzetek megoldására, elsajátíthatják az óvodapedagógusok attitűdjét. Az óvodában gyermekével együttjátszó szülő megtanulhatja, hogyan lehet otthon is érdekes tevékenységeket szervezni. A szülő alkalmanként besegíthet a szervezési és gondozási feladatokba. Az együttműködés, együttes tevékenység során a szülők sok információt szereznek gyerekeikről. A szülők érdekes gyűjteményeikkel gazdagíthatják a csoport tapasztalatait.

- Megismerve a szülők foglalkozását, hobbyját, segítségünkre lehetnek nagyobb hozzáértésükkel egy-egy érdekes téma feldolgozásában. A családokat az együtt élő többgeneráció esetében a nagyszülők is képviselhetik. Gyermekkorai emlékeik felidézésével a tárgyi, a kézműves, irodalmi, zenei, tánc és gyermekjáték hagyományok továbbadásával erősíthetik a családi kapcsolatokat, gazdagíthatják a gyermekek érzelmeit,
- A szülők felelősségérzete megnő azáltal, hogy közvetlenül is megélik az óvodai életben az óvodapedagógusok felkészültségét és a gyermekük fejlesztésére tett erőfeszítéseit.

A családokhoz közeledés jellemzői

Az óvodapedagógus erősíti a szülő kötelességérzetét azzal, hogy hangsúlyozza a család pótolhatatlanságát. A szülőkkel kialakított jó kapcsolat, partneri viszony segít abban, hogy jobban megismerhessük a gyermekek egyéni eltéréseit, adottságait, érdeklődését, erősségeit, a szülők gyermekeik irányában megfogalmazott elvárásait. A szülőknek jogaik vannak, s azokat a gyermekek érdekében érvényesíthetik.

A családok bevonásának alapszabályai

A szülőre vonatkozó szabályok:

- bizalmas információkat nem adhat ki illetéktelen személyeknek,
- nem nyilváníthat véleményt mások gyermekeiről,
- az óvodában a nevelés nem bízható a szülőre,
- az óvodapedagógus nem hagyhatja magára a szülőt a gyermekekkel.

A családok bevonásának formái:

- Passzív részvételt vállaló szülő jelenléte a csoportban, elsősorban a saját gyermekének megfigyelését szolgálja.
- A gyermekek óvodai magatartásának közös elemzése különösen fontos nagyobb lemaradások, vagy problémák esetében.
- Az aktív-segítő szülők alkalmanként, vagy előre tervezve, közreműködnek a gondozásban a közös élmények biztosításában, egyes tevékenységekben.

- Az óvodapedagógus egy táblán jelzi előre azokat a napokat és tevékenységeket, ahol a szülők közreműködésére számít. A feladatok megjelölésével segíti a szülők döntését. Az óvodai életbe bevont szülővel nem pótolható a személyi feltétel hiánya.
- A passzív-segítő szülő közreműködik a gyermek beszoktatásában, elsősorban a benttartózkodásra vállalkozik és részt vesz a saját gyermeke gondozásában.

A szülők bevonása az óvodai nevelés programjába

A családok sokféleségéből következően szokásaik, szükségleteik és a kapcsolatfelvétel is eltérő lehet. Változó a szülők szabadideje is.

A kapcsolattartás vannak informális és formális változatai.

Informális lehetőségek az együttműködésben

- a délutáni beszélgetések alkalmával,
- a fali táblákon.

Formális lehetőségek a kapcsolattartásban

- az értekezlet,
- fogadóóra,
- a család látogatása,
- kérdőív,
- szórólap,
- beszámoló,
- szülők érdekképviselőtének működtetése.

A család óvodai életbe való részvételének sokféle lehetősége van. A közös szabadidős programok, olyan kezdeményezések, amelyekkel érzelmileg gazdagodhatnak a gyermekek, a családok és az óvoda dolgozói is. Az sem mellékes, hogy közben javíthatók óvodánk tárgyi feltételei (társadalmi munka). A tréning jellegű, érdekes módszerekkel színesebbé tett szülői értekezletektől kezdve, az óvodánk lehetőségeitől és a családok szociokultúrájától függően, az együttműködés formái tovább bővíthetők.(ünnepek, nyílt nap, nyílt hét).

Az óvodapedagógusok felkészülése a gyermekek fogadására

A családból az óvodába való átmenet könnyítése érdekében fel kell oldani a szülők, a gyermekek félelmeit, szorongásait. Ezt a többségnél az első elválás ténye okozza. A szülőket megismertetjük programunkkal, óvodánkkal és a nevelőtestülettel. Előkészítjük a beszoktatást. Óvodánk is felkészül a gyermekek fogadására, a család, a gyermekek megismerésével, a vonzó tevékenységek szervezésével, az érzelmi biztonságot jelentő óvodapedagógusok munkájának összehangolásával. Az óvodapedagógusok szakmai felkészültsége, a törvények, az óvodai dolgozók felelősségérzete garancia arra, hogy az együttműködésben képesek eldönteni, melyik megoldás a hatékonyabb, kit lehet bevonni az óvodai életbe.

KAPCSOLAT A CSALÁDDAL

A gyermek egészséges személyiségfejlődése a családdal együtt valósítható meg a leghatékonyabban. Ezért nagyon fontos a szülőkkel való jó partneri kapcsolat kialakítása. Kapcsolatunk a tapintatra épül, az őszinte odafordulás és a segítő szándék megéreztetése jellemzi.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során a segítségnyújtást a családhoz illeszti.

A nyitott óvoda jellegéből adódóan az óvodapedagógusok az óvodavezetővel felvállalnak szociális feladatokat is. Ismerjük és információt adunk azokról a lehetőségekről (Pedagógiai Szakszolgálat, családsegítő, szociális iroda), amelyek enyhíthetnek a családok gondjain, ezzel sokat tehetünk a nehéz helyzetbe került gyermekekért és szülőkért.

Óvodánkban minden csoportban Szülői Szervezet működik, mely a szülők képviselőjét látja el.

A szociális érzékenységgel és ilyen irányú elhivatottsággal is rendelkező óvodapedagógusra nagy szükség van. Ezért továbbképzési programunkban beütemeztük az óvodapedagógusok szociálpedagógiai, családpedagógiai, család és gyermekvédelmi, mentálhigiénés továbbképzéseken való részvételét.

Közös programok szervezésével (kirándulás, főzés, sütés, családi vetélkedő stb.) igyekszünk a kialakult kapcsolatokat ápolni, segíteni fejlődését.

A pedagógiai program készítése során is figyelembe vettük a szülők véleményét, s megfogalmazták elvárásaikat is.

Ráirányítjuk a figyelmet arra, hogy a gyermek szabadon kifejlesztheti személyes képességeit, szabad választási lehetőséggel bír anélkül, hogy szigorú nemi szerepek által meghatározott korlátozások vonatkoznának rá.

ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK

Az ünnep öröm, mely rendkívüliséget, változatosságot, időről - időre visszatérő, semmivel sem helyettesíthető érzelmi élmény átélésére, gazdagon motivált sajátos tevékenységekre biztosítanak lehetőséget.

Az ünnepi előkészület, tervezgetés, a holnap öröme távlatot jelenthet gyermekeink számára. A közös készülődés sokszínű cselekvésre, ötletek kidolgozására, önálló elképzelések megvalósítására nyújtanak alkalmat. Az előkészület a csoportokon belüli közösségi érzés, az együvé tartozás élményének megélését adja. A gyermekek, felnőttek - egyes alkalmakkal szülők is - együtt díszítik, szépítik a csoportszobákat, ajándékot készítenek, süteményt sütnek stb. Az ünnepi hangulatot fokozza a megszépült óvoda, az ünneplőbe öltözött gyermekek, felnőttek és vendégek. A napokig tartó izgalom, titkolózás, zsongás mélyíti a társakkal, felnőttekkel való kapcsolatot. A szeretet, az összetartozás, az örömszerzés élményszintű megtapasztalása nélkülözhetetlen erő a gyermeki személyiség formálásában.

Nevelőtestületünk elve, hogy a produkció -mint végeredmény-, nem lehet fontosabb, mint az érzelmi, hangulati töltéssel túlfűtött előkészület, s még fokozza az összetartozás örömét, ha a szülő is aktívan közreműködhet.

Óvodánk hagyományos ünnepei, megemlékezéseink:

- a csoportok hagyományos ünnepei (gyermekek születés és névnapja),
- az óvoda hagyományos ünnepei (Mikulás, Karácsony, Farsang, Anyák napja, Évzáró, Gyermeknap, nagyok ballagása),
- környezetvédelmi jeles napok,
- nemzeti ünnepek,
- összetartozás napja,
- időszakos ünnepek (az óvoda évfordulója).

Néphagyományhoz kapcsolódó ünnepek:

*„És mint az ékszer is holt kincs a láda fenekén, életet akkor kap, ha viselik: a népdal is mennél többeké lesz, annál nagyobb lesz világító és melegítő ereje.”
(Kodály)*

- Szüret
- Márton nap
- Lucázás
- Betlehemezés
- Balázsolás
- Farsang
- Kiszéégetés
- Gergely-járás
- Húsvét
- Püünkösd

Az együttes élmény ereje bizonyos többletet adhat az egyénnek, készségeit magasabb intenzitásra emelheti. A csoportos élmény valami többletet ad, mind örömben, mind hatóerőben.

A hagyományok közös ápolása kohéziós erő, mely egyszerre biztosítja a gyermek számára:

- az önérvényesítést,
- a kiemelkedést,
- a figyelemfelkeltés lehetőségét,
- a társakhoz való kötődést,
- az együvé tartozást,
- a mások iránti toleranciát,
- odafigyelés élményét.

A hagyományok köréből a gyermekek életkorához, a gyermekkorhoz közel álló szokásokból válogattunk.

**KAPCSOLATRENDSZERÜNK - TÁRSADALMI KÖRNYEZET,
PARTNERKAPCSOLAT**

KÖZVETLEN PARTNEREK					
Fenntartó	Szülők	Alkalmazotti közösség	Gyermekek	Iskolák	Az óvoda Orvosa

<u>BEMENET:</u> CSALÁD BÖLCSŐDE	ÓVODA	<u>KIMENET:</u> ISKOLA
--	--------------	---

Jogalkotó szervezet	EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNYEK Fogászat Szemészet Foglalkozás-egészségügy ÁNTSZ VESZ Egészségügyi Szolgáltató Kht. Gyermekrehabilitációs Központ	SZAKSZOLGÁLATOKKAL Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézet Dereceni Tehetséggondozó Központ Pedagógiai Szakszolgálat
Iskolák	KULTÚRÁLIS INTÉZMÉNYEK Vojtina bábszínház Déri Múzeum Tímárház Nagyerdei Kultúrpark Kht Botanokus kert Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár Benedek Elek Gyermekkönyvtár	
SODEXHO		
Gazdasági egység TÁH		
Alapítványok és társadalmi szervezetek		
Családsegítő és Gyermekjóléti Központ		

KÖZVETETT PARTNEREK

Az óvoda és a család kapcsolata, a kapcsolat lehetőségei:

- nyílt napok, kirándulás, ünnepek,
- ismeretterjesztő előadás,
- szülői munka az óvodában.

Kapcsolatunk a fenntartóval

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata óvodai hálózatának koncepciója megfogalmazza: a közvetlen környezeti adottságokhoz és a szülői igényekhez alkalmazkodó, egyéni arculatot kialakító óvodai programok megvalósulását. Vizsgálja a fenntartó a működés feltételeit, biztosítja a költségvetésből az alapellátáshoz szükséges fedezetet. Tiszteletben tartja az óvoda szakmai önállóságát, támogatja az intézmény újszerű kezdeményezéseit. Támogatja az óvoda pályázati tevékenységét, segíti a pedagógusok továbbképzését.

Óvodánk gazdálkodási jogköre: önállóan gazdálkodó részjogkörrel rendelkező költségvetési szerv, amely a személyi juttatások a munkaadót terhelő járulékok és a szakmai tevékenységgel összefüggő speciális kiadások előirányzatai felett rendelkezni jogosult.

A pénzügyi gazdasági feladatokat az Ifjúság Utcai Óvoda látja el.

A gazdasági egységgel való kapcsolattartás rendszeres, a fogadó-órákhoz igazított.

Óvoda-bölcsőde kapcsolata

A gyermekek közül sokan járnak az óvodát megelőzően bölcsődébe. Ez a kapcsolat azért fontos, mert a szülők óvodaválasztása befolyásolható, ha már a bölcsődében tájékoztatást kapnak az óvodai programunkról. Ugyanakkor, a jó szakmai együttműködés a gyermekek fejlődését szolgálja.

Az óvoda - iskola kapcsolata

Óvodáskor végére gyermekeink nagy része a két partner iskolában -Szoboszlói úti és a Fazekas Mihály Általános Iskolában - kezdi meg tanulmányait, a kisebb rész a város különböző tagozatos iskoláiba kerül. Iskola-előkészítő munkánkban azt tekintjük feladatunknak, hogy gyermekeink örömmel, bizalommal és érdeklődéssel várják az iskolát. Lehetővé tesszük, hogy pozitív élményeket szerezve (tanító nénik látogatása, közös iskolalátogatás, szülői értekezlet,

Gergely-járás) ismerkedjenek meg az iskolai életmóddal. A hatékony együttműködés érdekében minden tanév elején közös "Együttműködési megállapodást" készítünk, melyben rögzítjük a kapcsolattartás fontosabb pontjait.

Mi is alkalmat adunk arra, hogy a tanítónők is betekinthessenek a munkánkba, megismerjék nevelési módszereinket és a nevelési programunkat. Tájékoztatjuk őket a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, az egyéni bánásmódot igénylőkről, az esetleges várható alkalmazkodási nehézségekről. Óvodapedagógusaink is figyelemmel kísérik a gyerekek iskolai beilleszkedését, novemberben meglátogatják őket az iskolai tanórákon.

Az iskolakezdés előtt az óvodánkban szülői értekezletet tartunk, melyen a vonzáskörzetünkbe tartozó iskolák tanítói tájékoztatják a szülőket az intézményük lehetőségeiről (tagozatok, a tanítás módszerei, tárgyi feltételek egyedi programok). A fejlettség és képesség szerinti beiskolázásra az óvodapedagógusok folyamatos megfigyelési tapasztalatai és az orvosi szakvélemény alapján kerül sor. Amennyiben a beiskolázás eldöntéséhez kiegészítő vizsgálatra van szükség, úgy a Dereceni Tehetséggondozó Központ Pedagógiai Szakszolgálat közreműködését, súlyosabb esetben a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézet Szakértői Bizottságának vizsgálatát kérjük. Beszédhibás gyerekeinkkel logopédus foglalkozik, szükség esetén pszichológus segítségét is igényeljük.

Kapcsolat a családdal

Az óvoda közintézmény, erős társadalmi kontroll alatt működik. A szülő - mint partner - érdeklődve figyel minden itt zajló tevékenységet. A gyermek egészséges személyiségfejlődése a családdal együtt valósítható meg leghatékonyabban. A szülők elvárják, hogy gyermekeik a legjobb ellátásban részesüljenek, képességeik maximálisan fejlődjenek, érzelmileg kiegyensúlyozottak legyenek.

Mi pedig arra törekszünk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, szívesen járjanak óvodába. Elégedettségüket, igényüket figyeljük, meghallgatjuk, és a szükséges változtatást átgondoltan beépítjük munkánkba.

A szülőket tájékoztatjuk a kimenő gyermekek aktuális fejlettségi szintjéről, fejlődési jellemzőiről, a fejlesztés feladatait tartalmazó dokumentumok kérésének lehetőségeiről.

Kapcsolatunk az egészségügyi intézményekkel

Kapcsolatot tartunk az óvoda orvosával, védőnőjével az egészséges életmód egészségmegőrzés érdekében.

Óvodánk kapcsolata a közművelődési intézményekkel

Óvodapedagógusaink rendszeresen szerveznek élményszerző programokat a Vojtina bábegyüttes előadásaira, játszóházi foglalkozásokra. A rendezvényeken való részvétel segíti a nevelési feladatok sokoldalú megoldását, de nem zavarja a gyermekek napirendjét, pihenését. Nagyobb gyermekeink megismerkednek a Városi Gyermekkönyvtár kínálta lehetőségekkel is. A könyv, az irodalom igazi értékeként jelenik meg, gyermek a szép iránti igényét, esztétikai érzékét fejleszti.

Kapcsolat a szakszolgálatokkal:

- **A Dereceni Tehetségdofozó Központ Pedagógiai Szakszolgálattal**
 - a kapcsolattartás módja: iskolaérettségi vizsgálat kérése
- **A Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézettel**
 - a kapcsolattartás módja: sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, fejlesztése érdekében konkrét esetek megbeszélése, tanácsadás kérése az adott gyermekre vonatkozóan.

A sajátos nevelési igényű gyermek beiskolázásának érdekében kapcsolatot alakítunk ki a **Bárczi Gusztáv Általános Iskolával**.

Kapcsolat a Szakmai szolgáltatókkal

A Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézettel

- a kapcsolattartás módja: az intézmény által szervezett előadásokon, programokon való részvétel, szaktanácsadókkal való kapcsolattartás

7. szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

8. intézményi önértékelés, eredményesség

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

A TEVÉKENYSÉGEK TARTALMA:

- Játék
- Vers, mese
- Ének, zene, énekes játék, néptánc
- Rajzolás, mintázás, kézi munka
- Mozgás, mozgásos játékok
- A külsővilág tevékeny megismerése
- Munka jellegű tevékenységek

A JÁTÉK

A játék egyetemes, emberi kategória, amely a születésünktől életünk végéig elkísér. Nem csak gyermeki sajátosság.

- nagyon fontos az ember életében: a gyermek legfőbb tevékenységi formája,
- a felnőtt életében pedig a derű, a jókedv hordozója,
- a gyermek által szabadon választott, örömet nyújtó, céltudatos tevékenység, amely a gyermeki személyiségfejlődésre a legnagyobb hatással van,
- a gyermek a játékon keresztül fedezi fel a világot, a természetet, a társadalmat, önmagát.

A játék közben jönnek létre a gyermek gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik szóincse, beszéde, utánozókézsége, emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzésvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata. Fejlesztő hatással van a játék a mozgásra, a figyelemre, a megfigyelőképességre is.

A játékban a gyermek információt ad önmagáról, érzelmeiről, az őt érő élményekről. A játékban integrálja a külső és belső világot, "híd" a képzelete és a valóság között. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Itt alakulnak társas kapcsolatai, gazdagodnak szociális érzelmei.

Az óvodának biztosítani kell a folyamatos, önfeledt, szabad játék gazdag feltételrendszerét, a játék elsődlegességét, dominanciáját.

A gyermekek különböző tevékenységei (játék, játékba ágyazott tanulás, munka) különböző irányítási feladatokat igényelnek. A játékba ágyazott tanulási tevékenység nem játék.

Az óvodapedagógusok a gyermekek játékokban megjelenő élményeinek kiszámíthatatlanságából következően nem tervezik meg a játékot, hanem a játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Segítik, támogatják a gyermekeket elképzeléseik megvalósításában. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő (pl.hely-, eszközbiztosítás) tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszással, támogató, serkentő, ösztönző magatartással éri el.

Az óvodában a játék túlsúlyának kell érvényesülnie. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

A nyugodt játék feltételei:

Megfelelő hely biztosítása elengedhetetlenül szükséges az elmélyült, önfeledt játékhoz. Figyelembe vesszük a csoportszoba berendezésénél a gyermekek életkori sajátosságait, mozgásigényük kielégítését, a sajátos nevelési igényű gyermekek biztonságos, balesetmentes közlekedését, a mozgás lehetőségét és a speciális játékok számára a megfelelő helyet.

Derűs, nyugodt légkört alakítunk, mely biztonságot, állandóságot nyújt a felszabadult játékhoz. Ebben a légkörben lehetőség van a félrehúzódsra, ugyanakkor a páros kapcsolatok, baráti társaságok alakulását is segítjük.

A játékidő biztosítása: elegendő idő szükséges ahhoz, hogy a játék kiteljesedhessen. A megfelelően kialakított napirend lehetővé teszi, hogy a megkezdett játékot akár egész nap, másnap is folytathassák a gyerekek.

Az élmények biztosítása: a játék motiváló ereje az élmény, mely nagyon sokféle lehet, - kellemes, kellemetlen - ezeket a gyermekek újra élik a játékban. Gondoskodunk arról, hogy a változatos egyéni élmények mellett - a gyermekek egészséges személyiségfejlődése érdekében - sok közös óvodai élményt nyújtsunk számukra.

Az eszközök sokféleségének biztosításával hozzájárulunk a gyermekek sokoldalú fejlesztéséhez.

A gyermekek személyiségének ismeretében az óvodapedagógus a kezdeményezett szabály és társasjátékokkal tudatosan fejleszti az egyének képességeit, részképességeit. A mozgást, a kommunikációt, a pszichikus funkciókat fejlesztő játékok alkalmasak a gyermekek személyiségének formálására. A kezdeményezett, irányított szabályjátékban biztosított a gyermekek szabadsága, az óvodapedagógus épít érdeklődésükre. A gyermekek egyéni döntés alapján kapcsolódnak be a játékba. Az óvodapedagógus a kezdeményezést követően indirekt formában segítsé a tevékenységet, amennyiben (páros kapcsolatban) társként részt vesz a folyamatban. A gyermekek a témaprojektekhez társasjátékokat készíthetnek. Az óvodapedagógus kezdeményezéseivel legyen tekintettel az elmélyülten játszókra.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a feltételek biztosítása a nyugodt, elmélyült játékhoz,
- közös élmények biztosítása a játéktémák bővítéséhez, különböző játékformákhoz,
- a gyermek ötleteinek, elképzeléseinek támogatása,
- a gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása - szükség esetén segítségnyújtás, bekapcsolódás a játékba, együttjátzás,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek számára minél több speciális játékeszközt beszerezése,
- a kapcsolatfelvétel és a kapcsolattartás minőségének fejlesztése, érzelmi kötődések támogatása,
- a kultúrált viselkedés illemszabályainak betartatása - pozitív beszéd és társalgási minták erősítése,
- vitás kérdések békés megoldásának és az egyezkedések, választások, döntések segítése,
- a játékban megjelenő fejlődésbeli különbségek tolerálása,
- csoport hagyományainak ápolása.

Művészeti nevelés

A művészeti nevelés fogalma összetett, komplex. E fogalomkörbe tartozik a környezet esztétikáján túl, a mese, a vers, a dramatizálás, a bábozás, az énekzene, a vizuális tevékenységek. Továbbá magában foglalja a művészeti alkotások befogadására, élvezetére, a művészetek által a gyermekek alkotó tevékenységre való nevelését és a népművészettel, néphagyománnyal való ismerkedést.

A művészeti nevelésben a legmélyebb integráló szál a képességek köre és nem elsősorban a tartalom.

Bármely művészeti tevékenységben az alábbi négy tapasztalat típus az alapvető:

- az érzelmi tapasztalatok,
- az intellektuális tapasztalatok,
- a percepció tapasztalatok,
- az esztétikai tapasztalatok.

Ez az integráló vezérfonal teszi indokolttá az óvodás korú gyermekek fejlesztésében a művészeti tevékenységek egységességét, egymást átható közelítését. A művészeti nevelésben a legnagyobb hangsúlyt a komplex élményekre helyezzük. E törekvés gyermeklélektani alapjai: a globális élmények, benyomások elsődlegessége, az analizáló, racionális látásmóddal szemben. A globális élmények a teljes személyiséget érintik:

- biztosítják az érzelmek átélését, az empátia érzését, a szavak nélküli kommunikálás látható kifejezését,
- a mozgás fejlődését,
- a szociális fejlődést,
- a közös munka lehetőségét, az egyéni önkifejezést,
- az intellektuális fejlődést,
- a szín, formaismeret, a kreativitást, a kommunikáció sajátos formáit,
- a programok szervezésével esztétikai élmény nyújtását.

A művészeti tevékenységek a szabad önkifejezés színterei és ezáltal a gyermekek megismerésének fontos eszközei is, mert tág teret biztosítanak az eredetiség, az egyediség megnyilvánulásainak.

A tevékenységek színtereit jelentő központok a csoportszobában elkülönülnek egymástól, de egy-egy színtér alkalmas arra, hogy a gyermekek egy másik tevékenységre asszociálva kezdeményezhessék azt. A tevékenységek közös

jellemzője a szabad önkifejezés. Egyszerre spontán megnyilvánulás és fejlődési lehetőség, ahol kellő körültekintéssel kell megadni a szabadságot és tudatosan fejleszteni a gyermekeket. A tervszerű fejlesztés megkívánja: az esztétikai élmény-nyújtást, az esztétikai ismeretek közvetítését, a gyermekek alkotó tevékenységeinek megszervezését, feltételeinek biztosítását. Az óvodás gyermek kompetenciájának fejlesztése és a kreativitás elősegítése azáltal, hogy építünk az előzetes tapasztalatokra, ismeretekre. A vizuális nevelésünkre jellemző a minőségi anyagok sokféle felhasználhatóságának biztosítása.

VERS, MESE

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményt nyújtanak.

Az irodalom, mint művészet - a szó a nyelv művészete - közvetíti felénk a szépséget, a derűt, a vidámságot, a tréfát, a humort, az örömteli játékot, az esztétikai élményt.

Az irodalmi élménynyújtás feladata az érzelmi, értelmi, anyanyelvi nevelés, a művészi irodalmi szépséget felismerő, értékelő ember nevelése, mellyel megalapozzuk a jövő olvasó, könyvtárba, színházba, múzeumba látogató ember nevelését.

Az irodalomnak személyiségfejlesztő hatása van. Ismernünk kell a fejlődépszichológiai jellemzőket, az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságait, hogy építhessünk a gyermek érdeklődésére, képességeire, megismerési vágyára, természetes kíváncsiságára.

A gyermek ebben a korban olyan, mint egy a maga egészében kiszolgáltatott érzékszerv: mély benyomást kelt és hagy benne mindaz amit emberi és természeti, tárgyi környezetéből testi és lelki érzékelésben felfog.

A gyermek életkori sajátja a meseigény - az óvodai nevelés feladata a gyermeki szükségletek, igények kielégítése, így a meseigény kielégítésével harmonikussá tesszük a gyermek életét.

"A mese a gyermek vallása." Szüksége van rá minden nap. Ennek szellemében csoportjainkban mi is, minden nap többször is mesélünk. Figyelembe vesszük a gyermek igényeit, kezdeményezéseit, ötleteit. Az irodalmi központ - a mesesarok - a mesehallgatás szentélye, ahol a gyermekek elhelyezkedve, hangulatilag előkészítve várják az irodalmi élményt. Ahhoz, hogy a gyermekek számára valóban élmény legyen a mese, a vers, varázslatos hangulat és előadásmód szükséges. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás meghitt állapotában, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Kezdetben a gyermek csak befogadó, az óvodapedagógus pedig előadó. Mesehallgatáskor megfigyelhetjük, hogyan változik meg a gyermek viselkedése, amikor "mesére vár". Csodálkozó szemekkel, szájtátva várja, hogy elvezessük csodaországba. A mese feladata, hogy gyönyörködtessen. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítőtje. A mese - képi és konkrét formában - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, áttelekítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az irodalom tolmácsolása - a nyelv segítségével - örömszerzés a gyerekeknek.

A hang, a ritmus, a dallam, érzéki, érzelmi élményeket nyújtanak. Nagyon fontos, hogy nyelvileg tiszta, értékes mesét, verset kínáljunk a gyerekeknek, mely igazi élményt, boldogságot jelent, melyen keresztül értelmi, érzelmi, etikai nevelése, fejlődése megvalósul.

A mese-, a versgyűjteményeink anyaga változatos, gerincét a magyar népmesekincs megismerése adja, gazdagítva a magyar és a világirodalom értékes gyermekek számára írt mesékkel, igaztörténetekkel klasszikus és kortárs irodalmi művekkel.

A mesék, a versek komplexen kapcsolódnak a projektekhez - évszakokhoz, ünnepekhez, aktuális eseményekhez.

Irodalom a fejlesztő hatását akkor éri el, ha a "befogadó", mesét hallgató gyermekből "előadó", önálló mesemondó válik. Ebben úgy segítjük a gyermekeket, hogy megteremtjük az önálló mesemondás lehetőségét, a gyakori ismétlésekkel, változatos eszközökkel. A mesék sokoldalú megközelítésére, a drámapedagógiai ismereteinket is felhasználjuk.

Óvodánkban, csoportjainkban kis könyvtárak állnak a gyerekek rendelkezésére, melyek lehetővé teszik, hogy a könyveket bármikor levegyék a polcra, nézegessék, meséljenek belőle. Rendszeres látogatói vagyunk a gyermekkönyvtárnak és a bábszínház előadásaira is gyakran ellátogatunk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- meghitt légkör, szoros érzelmi kapcsolat megteremtése,
- a gyermek anyanyelvi, erkölcsi és esztétikai ízlésének formálása,
- megfelelő légkör, hely, idő és eszköz biztosítása meséléshez, bábozáshoz, dramatizáláshoz,
- az irodalmi művek igényes válogatása,
- lehetőség biztosítása az anyanyelv gyakorlására, - a nyelvi játékokba a gyermekek aktív bekapcsolása a verbális tevékenységbe,
- a gyerekek önálló elképzeléseinek segítése,
- a gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása változatos módszerek alkalmazásával,
- anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés,
- a klasszikus és kortárs irodalmi művek alkalmazása mellett, - a csoportösszetétel figyelembe vételével - a mese, a vers anyag megválasztásával az interkulturális nevelés megvalósítása,
- a gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálásával gazdagítsa az önkifejező képességét.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

Beszédértés, összefüggő folyamatos beszéd fejlesztése a dinamikus játék során előforduló észrevételek, gondolatok megfogalmazásával.

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, NÉPTÁNC

Óvodánkban a környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, a zenélés felkeltik a gyerekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az ének, a zene teljes személyiséget formáló, minden tevékenységben bennerejlő lehetőség, mely elsősorban hangulatokat, emóciókat közvetít. Óvodáskorban a zene megszerettetése, a zenével való ismerkedés, a zenei élmények nyújtása a legfontosabb.

Az ének, a zene hallgatása a gyermekeket élményekhez juttatja. Megszeretteti a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat, a szép tiszta éneklésre szoktatja őket. Fejleszti zenei hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, játékos zenei alkotó-kedvüket, mozgáskultúrájukat. Intenzíven hat érzelmeikre.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánpótlásával.

A felnőtt példája, zenei ízlése, a szűkebb és tágabb környezet zenei hatásai befolyásolják a gyermekek zenéhez való viszonyát.

Óvodánkban az éneklés lehetőségeit kihasználjuk az egész nap során. A jó zenei légkör átszövi a napjainkat, dúdolgatunk, énekelgetünk a gyermekekkel, s így hatunk érzelmeikre, gazdagítjuk érzélemvilágukat. Az éneklő pedagógus nemcsak érzelmileg hat a gyermekekre, hanem utánpótlásra alkalmas példát nyújt, s így ők maguk is szívesen dúdolgatnak, kezdeményeznek énekes játékokat, játszanak a hangokkal, a szavakkal, a rímmel, a ritmussal, a dallammal.

Az ének és a zenei tevékenység célja:

A jövőbeli hangversenyre járó, zenét értő és élvező, a zene szépséget felismerő és értékelő ember nevelése az óvodában kezdődik.

Célunk:

- a zenei anyanyelv megalapozása, zenei fogékonyság kialakítása,
- a zenei érdeklődés felkeltése,
- zenei improvizációs készség kialakítása, fejlesztése,
- a zenei készségek: hallásérzék, ritmusérzék, zeneifformaérzék fejlesztése,
- éneklési készség fejlesztése,
- zenei alkotókészség, kreativitás fejlesztése.

Az ének és a zenei tevékenység óvodánkban:

Integrált programunkban hetente többször is felajánlja az óvodapedagógus az ének-zenei tevékenységet. Ösztönzi, erősíti a gyermekek önálló kezdeményezéseit.

Az ének és a zenei tevékenység a magyar népdalokra, ölbeli játékokra, mondókákra, népi gyermekdalokra épül, kiegészítve a kortárs művészek igényesen válogatott zenei alkotásaival.

Az ének, a zenei tevékenységeket a Kodály Zoltán útmutatása alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének-zenei anyagra építve tervezzük.

Ezáltal biztosítjuk az ének-zenei kultúra megalapozását, az ének-zenei tevékenység színvonalának megtartását és a néphagyományőrzést. A témaprojektek komplex módon kapcsolódnak a zenei anyaghoz.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a gyerekek nemzetiségi, etnikai hovatartozását.

A művészeti tevékenységek szorosan összefonódnak. Sok közös vonás fedezhető fel az ének, az irodalom, a vizuális tevékenység között (hang, ritmus, dallam). Szoros a kapcsolat a beszéd, a nyelv és az éneklés között: a ritmus, a dallam, hanglejtés, lüktetés, szünet, motívum, tiszta és szép kiejtés, artikuláció.

Mivel programunkban az anyanyelvi nevelés nagy hangsúlyt kap, ezért összekapcsoljuk az anyanyelv és az ének-zenei tevékenység fejlesztési feladatait. Így a légző-, az artikulációs-, a gyorsasági-, a hangerő- gyakorlatok változatos lehetőséget biztosítanak. A közös éneklés, a játék elősegítik a

kapcsolatteremtést és a kapcsolattartást, a helyes viselkedési normák, magatartási formák megtanulását, gyakorlását, a kommunikációs készség fejlődését. Továbbá lehetőséget nyújt arra, hogy a gyermekek alkalmazzák az ismert illemszabályokat, alkalmazkodjanak társaikhoz, figyeljenek egymásra, tartsák be a szabályokat.

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek zenei képességei, készségei megfelelően kibontakozhassanak.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a zenei anyanyelv megalapozása,
- zenei érdeklődés felkeltése, élménynyújtás, zenei ízlés formálása,
- a közös éneklés és játék örömeinek megéreztetése, gátlások feloldása, biztonságérzetük növelése,
- igényes dalanyag és zenehallgatási anyag megválasztása,
- zenei képességfejlesztés: éneklési készség, ritmusérzék, hallásfejlesztés, a szép harmonikus mozgás fejlesztése, a zenei alkotókészség fejlesztése,
- az emberi értékek megismertetése, a gyermekek érzelmvilágának gazdagítása.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- beszéd tagoltságának és hangsúlyosságának érzékeltetése,
- szókincs bővítés a mondókák, dalok szókészletéből,
- a hangsúly és ritmusérzék fejlesztése és a tiszta artikulációra való törekvés.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA,

A vizuális tevékenység áthatja az óvodai tevékenységrendszer egészét. A vizuális tevékenység alapja a tárgyi világ, a környezet megismerése. Gyermekeinkre hatással van az őket körülvevő természeti és társadalmi környezet.

A vizuális tevékenység célja:

- az esztétikai élmény befogadásához szükséges készségek kialakítása,
- a gyermekek látáskultúrájának, fejlesztése,
- a gyermek szabad önkifejezése,
- élmény- és fantáziaviláguk képi megjelenítése.
- az alkotásra való igényük kialakítása,
- tér-, forma-, színeképzetük gazdagítása,
- esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, esztétikai ítélőképességük, esztétikai ízlésük fejlesztése.

A rajzolás, a mintázás, a kézi munka, kézművesség sokszínű tevékenység, amelyre az egész nap folyamán lehetőség nyílik. Alkalmazkodva a gyermekek igényeihez teret biztosítunk a vizuális tevékenységhez. A különböző eszközök, anyagok mindig a gyermekek rendelkezésére állnak, számukra elérhető helyen, hogy azokkal bármikor dolgozhassanak, alkossanak. Gyermekünk nem csak a spontán vizuális ingerek, hanem a szervezett foglalkozások hatására egyaránt fejlődnek, tapasztalatokkal gazdagodnak. A heti programba beépítjük a témaprojektet szolgáló egymáshoz kapcsolódó felajánlott tevékenységeket is.

Vizuális tevékenységre ösztönöznek a természet szépségei, az évszakok változásai, az ünnepek a gyerekek élményei, aktuális események. Így kapcsolódhat az alkotás az irodalmi-, a zenei élményhez, a mozgáshoz, a szerepjátékhoz. Emellett nagy figyelmet fordítunk arra, hogy kialakuljon és fejlődjön testsémájuk, kinezetikus észlelésük, térpercepciójuk. A fejlődés során egyre pontosabb ismereteket szereznek az őket körülvevő világról, a vizuális tevékenységek során újra alkotják, rendezik, magukévá teszik azokat.

A gyermekek képi-, plasztikai kifejező nyelvezetének fejlesztése, komponáló, térbeli tájékozódó és rendező képességük kialakítása egyéni érettségi szintjükhöz igazodva, differenciált módon történik. Szükség lehet a nevelői mintaadásra.

Vizuális tevékenységünk részeként megismertetjük gyermekeinkkel városunk műalkotásait. Múzeum és tárlatlátogatásaink biztosítják a rácsodálkozás örömét, ugyanakkor fejlesztik esztétikai érzéküket is.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek látáskultúrájának fejlesztése: megfigyelési, tapasztalatszerzési lehetőségek, élmények biztosítása,
- az alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése,
- a gyermekek képi-, plasztikai kifejező nyelvezetének fejlesztése,
- a térbeli tájékozódás fejlesztése differenciált módon egyéni érettségi szintjükhöz igazodva,
- a komponálás, rendezés képességének fejlesztése,
- a képi megjelenítés és a verbális megfogalmazás összekapcsolása,
- a finommozgás fejlesztése,
- szín-, tér- és formaérzék fejlesztése,
- a technikai ismeretek elsajátíttatása,
- a gyermekmunkák megbecsülése,
- a helyes eszközhasználat, a különböző vizuális technikák megismertetése.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- képzeletvilág gazdagítása a munka közbeni beszélgetés alatt,
- új technikákkal, eszközökkel és anyagokkal kapcsolatos szavak megismerése,
- színek-árnyalatok neveinek megismerése,
- az anyagról szerzett tapasztalatok megfogalmazásának motiválása,
- ötletek, díszítési elképzelések megfogalmazásának motiválásával,
- összefüggő, folyamatos beszédben való kifejezésének segítése.

MOZGÁS

A 3-7 éves gyermekek testi fejlődésének biztosítása a rendszeres, játékban gazdag, egyéni képességeket figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést nyújtó mozgásos tevékenységek és a szabad mozgások során érhető el. A szellemi fejlődés és a mozgásöröm egymással szoros kapcsolatban áll.

Az egészséges életmódra nevelés, a testi fejlődés elősegítése érdekében a legfontosabb feladat a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a mozgás fejlesztése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek mozgásfejlesztése szakember bevonásával történik.

A mozgásfejlesztés célja:

- valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, sokoldalú mozgástapasztalatok szerzése alapvető mozgásformák gyakorlása által,
- fegyelmezett, harmonikus, összerendezett mozgás alakítása,
- mozgásigény kielégítése, a mozgás megszerettetése,
- az egészséges életmód megalapozása,
- sokoldalú mozgástapasztalatok szerzése alapvető mozgásformák gyakorlása által,
- kondicionáló és koordinációs képességek fejlesztése,
- a mozgáskultúra fejlesztése.

Programunkban a mozgásfejlesztés az alábbi formában valósul meg:

Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítése a csoportszobában, a szabad tevékenységközpontokban, valamint az erre a célra kialakított előtérben.

Az egész évben rendelkezésre álló óriási udvar biztosítja a nagy mozgásteret a zavartalan szabad mozgáshoz, a gyermekek illetve az óvodapedagógus által kezdeményezett mozgásos játékokhoz, sporttevékenységekhez. Ezen kívül a fából készült, esztétikus játékeszközök is különböző mozgásformákra motiválják a gyerekeket.

A testnevelés tevékenység a mozgásfejlesztés szervezeti kerete. Tartalma: a természetes mozgások, mozgásos játékok, játékos mozgások, prevenciós gyakorlatok szerekekkel, kézi szerekekkel és az udvari felszerelések, terepviszonyok kihasználásával. A gyermekek mozgásigénye és készsége eltérő, ezért differenciálni kell az időtartamban, a mozgástempóban, mennyiségben és minőségben.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató-, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Mindezek nagymértékben hozzájárulnak a tanulási képességek, kompetenciák kialakulásához, fejlődéséhez.

A gyermek természetes mozgásigényét figyelembe véve, a játékba ágyazott mozgástevékenységeket kiegészítik az óvodai élet egyéb tevékenységeibe komplexen beépített irányított mozgástevékenységek, amelyek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére (pl. pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás).

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a szabad levegőn való tartózkodás biztosítása rendszeresen, naponta,
- a gyermek szabad mozgásgyakorlásához a feltételek biztosítása,
- a gyermekek optimális terhelése,
- a mozgásöröm és az önálló mozgás biztosítása,
- kondicionális képességek fejlesztése
- koordinációs képességek fejlesztése,
- problémamegoldó képesség erősítése,
- mozgással kapcsolatos szókészlet fejlesztése,
- testséma, téri tájékozódás, dominancia fejlesztése.

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- szókincsbővítés, illetve a beszédértés, beszédészlelés fejlesztése a mozgáshoz szükséges eszközök neveinek ismétlésével,
- a mozgásformák megnevezése,
- a mozgásos tevékenységek során a téri irányok, viszonyszavak használata.

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Az óvodában a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet megismerése, megszerettetése, annak védelmére és az értékek megőrzésére való nevelés tevékenység közben szerzett tapasztalatokon keresztül történik. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatot gyűjt, felfedezi az összefüggéseket. Megismeri a szülőföld, az itt élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét, s pozitív érzelmek útján kötődik majd a környezetéhez.

A környezetismeret fogalma magába foglalja a természet-, a társadalom ismeretet, a környezetvédő szemléletet és magatartást.

Az óvodás gyermek a tevékenységein keresztül kerül kapcsolatba a környezetével. Természetes kíváncsiságától hajtva törekszik megismerni az őt körülvevő világot.

Cselekvés, kísérletezés közben megfigyel, felfedez, kipróbál, kérdez, s választ kap az ok- okozati összefüggésekre. Így lesz részese az óvodapedagógus által felkínált ismeretfeldolgozásnak.

Az óvodai természetismeret legfontosabb forrása maga a természet, mely lehetőséget nyújt az apró megfigyelésekre, kísérletezésekre. E mellett megteremtjük a feltételeket a csoportszobában is a folyamatos, rendszeres és módszeres tapasztalatszerzésre is.

A külső világ tevékeny megismerésének célja:

- a gyerekek ismerjék meg mikro- és makro környezetüket,
- fenntartható fejlődésre nevelés kiterjed az óvodába járó gyermekekre és családokra. Zöld Óvoda és Madárbarát Óvoda vagyunk
- a környezettel való sokszínű viszony kialakítása,(külső terepi foglalkozások, óvodai tó, kert gondozás)
- gyűjtsenek minél több tapasztalatot a társadalmi-, a természeti- és a technikai környezetükről,
- pozitív érzelemmel kötődjenek természeti- és társadalmi környezetükhöz, éljenek vele harmóniában, Zöld jeles napok megünneplése, Nagyerdő napja a Békás-tónál
- szerezzenek olyan tapasztalatokat, melyek segítik az életkoruknak megfelelő eligazodást környezetükben, szelektív hulladékgyűjtés

szokásainak alakítása, gyakorlása

- ismerjék meg, tiszteljék, szeressék és védjék a szülőföld, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeit,
- alakuljon ki természetvédő, természetszerető magatartásuk, s gyakorolják azt,
- a család természethez fűződő magatartásának formálása a gyermekén keresztül,
- ésszerű energia, és víztakarékossági szokások alakítása, gyakorlása

Az óvodapedagógus feladatai:

- a személyes példamutatás,
- legyen értő, óvó és aktív védelmezője a természetnek,
- minél több lehetőség teremtése arra, hogy a gyermekek tevékenyen ismerhessék meg környezetüket, a kultúra értékeit, a biztonságos életvitel szokásait, a környezetvédelem fontosságát
- kapcsolattartás: -Botanikus kert, Diószegi Sámuel Erdei Oktató Központ, Madárbarát Egyesület, Hortobágyi Nemzeti Park, a nyíregyházi Vadaspark, Hármashegyalja, Erdőpuszta,
- a Déri Múzeumban múzeumpedagógiai foglalkozásokon való részvétel.

MATEMATIKAI TAPASZTALATSZERZÉS

A környezet megismerése során a gyermek matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak-, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéliképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

A matematikai tapasztalatszerzés az óvodában egy komplex folyamat. Az óvodapedagógus a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, életkori sajátosságaira építve ismerteti meg a gyermekkel a természeti és a társadalmi környezetét tevékenység és tapasztalatszerzés útján.

Az óvodás gyerek megismerési vágya erős. Minden érdeklő, ami őt körülveszi, ami élményként hat rá. Mindenre rákérdez, ha nem ért valamit, vagy kíváncsi valamire. A gyakorlati cselekvésben, elsősorban a játékban nyílik lehetősége tapasztalatok, ismeretek szerzésére, azok kipróbálására. Egy-egy felfedezés örömet jelent számára, s újabb keresésére ösztönzi. A tapasztalatok, ismeretek

fokozzák a gyerek problémaérzékenységét. Az ismeretek önálló felhasználása növeli a gyerek önbizalmát, s közben egyre tartósabb lesz a figyelme. Tevékenység közben gazdagodik szókinccse, finomodik kifejezőképessége.

A matematikai tapasztalatszerzés célja:

- bevezetés a matematikába - matematikai érdeklődés, kíváncsiság kibontakozásának segítése, a matematikai beállítódás megalapozása,
- az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerzése,
- értelmi képességek fejlesztése,
- részképességek fejlesztése,
- gondolkodási műveletek elsajátítása,
- a gyermek érdeklődő aktivitásának biztosítása,
- a műveltség tartalom integrált megközelítése.

A matematikai tapasztalatszerzés tartalma:

- tájékozódás a térben,
- téri irányok ismerete,
- személyek, tárgyak összehasonlítása, válogatása, osztályozása, összemérése, számlálása, sorba rendezése,
- geometriai formák, alakzatok megismerése.

Az óvodában minden szituációban, tevékenységben adottak a lehetőségek a matematikai tapasztalatok szerzésére. A tevékenységközpontokban elhelyezett eszközök, tárgyak, berendezések alkalmasak az azonosságok, különbségek felismertetésére, a sorba rendezésre, matematikai műveletek végzésére. A matematikai tapasztalatokat bármely tevékenységben bővíteni lehet. A manipulációs tevékenységközpontban a gyermekek rendelkezésére állnak azok az eszközök, amelyekkel egyénileg is tevékenykedhetnek, illetve az óvodapedagógus közreműködésével részképességeik fejleszthetők.

A nagycsoportos korú gyermekek részére az egyéni fejlettségtől függően időnként felajánljuk a matematikai tevékenységet, (az óvodapedagógus segítségével felfedezhet, próbálkozhat, kísérletezhet) mely lehetőséget nyújt a műveletek gyakorlására, ismeretek rögzítésére, rendszerezésére, ellenőrzésére. szolgál.

Az óvodapedagógus feladata:

- a matematikai képességek játékos fejlesztése,
- a gyermek érdeklődéséből, kíváncsiságából kiindulva a természetes élethelyzetekben a matematikai ismeret-, és tapasztalatszerzés lehetőségének megteremtése,
- problémaszituációk teremtése,
- a gyermeki kezdeményezés ösztönzése, az aktuális élményekre, a gyermek ötleteire, igényeire való támaszkodás,
- a gyermek önálló véleményalkotásának döntési képességének fejlesztése.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a külső világ tevékeny megismerésében:

- a spontán és irányított beszélgetés során a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása,
- új fogalomrendszer kialakítása beszéd és mondat alkotás aktivizálásának gyakorlása.

KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉS

A közlekedési morál és magatartás elsajátítása; a közlekedési ismeretek nyújtása mellett érzelmi, akarati, közösségi nevelés.

Feladat:

- a gyermekek életkoruknak megfelelő szinten ismerkedjenek a közlekedés szereplőivel, szabályaival,
- a közlekedési környezetben való eligazodáshoz, az önálló gyalogos közlekedéshez szükséges magatartási szokások, gyakorlati készségek, képességek elsajátítása.
- tapasztalatok, ismeretek nyújtása, hogy életkoruknak megfelelő szinten képesek legyenek közlekedés szereplőiként, azok alkalmazására felnőtt jelenlétében, helyzet felismerésre, megoldásra, helyes és biztonságos magatartás alkalmazására gyalog és járművön egyaránt, balesetmentes közlekedésre,
- játékos módszerek alkalmazásával, élményszerűséggel beépíteni és megszilárdítani a közlekedési normákat,
- a gyermekeken keresztül a szülők szemléletének formálása.

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A játékidőben, az élethelyzetekben, bármely tevékenységben adódik lehetőség a munkavégzésre. A gyermekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítéséért dolgoznak az óvodapedagógus közreműködésével, majd később - szívesen végeznek munkát társaikért is.

A leggyakoribb munkafajták:

- az óvodai életet végigkísérő önkiszolgáló munka,
- a csoporthagyományok ápolásához kapcsolódó munkák,
- a másokért végzett munka,
- az élő környezet rendszeres ápolása,
- örömmel vállalt és alkalmi megbízatások,
- együttműködés a szülőkkel, a csoportokért felvállalt munkában.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a feladat megválasztását az egyéni fejlettség messzemenően meghatározza. Fontos, hogy minden fajta munkajellegű tevékenység a gyermek számára pozitív élmény forrása legyen, ne kudarcként élje meg.

Annyi segítséget nyújtunk a gyermeknek, amennyi feltétlenül szükséges a feladat elkezdéséhez és sikeres befejezéséhez.

Az óvodapedagógus feladatai:

A legfontosabb azoknak a gyermekméretű eszközöknek és állandó helyüknek a biztosítása, amelyekkel a gyermekek testi épségét nem veszélyeztető munkák önállóan végezhetőek.

Fontos továbbá:

- a munkavégzés ösztönzése, értékelése,
- az emberi munka jelentőségének, az alkotás szépségeinek bemutatása,
- a szülők munkájának megismertetése,
- a gyermekek önálló, szükségletből fakadó munkavégzésének támogatása, a gyermekek próbálkozásainak segítése,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása,

Az anyanyelvi nevelés feladatai a munka jellegű tevékenységek során:

- a tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák gyakorlása,
- a munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, műveletek megnevezése.

A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

"Amit hallok elfelejtem, amit láttam, arra emlékszem, amit csináltam, azt tudom is". (ókori bölcs mondás)

Az óvodai tanulás elválaszthatatlan az óvodai nevelés egészétől. Az óvodában az alapfolyamat a tanulás, főtevékenység a játék. A tanulás folyamatos, jelentős részben utánczásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. A játék - munka - tanulás egységes rendszerben integrálódik. Hangsúly a tevékenységen van. A világ megismerésének útja, a cselekvés, tapasztalatszerzés, beszéd és gondolkodás. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak, a környezetéből és az óvodai élet során megszerzett ismereteinek, tudásának fejlesztése, attitűdök erősítése és képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során építi a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, valamennyi érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A gyermek úgy tanul, hogy míg kielégíti természetes kíváncsiságát, mozgásigényét, alkot, közben ismereteket, tapasztalatokat gyűjt, felfedez. Egy-egy élmény újrafeldolgozásában a játék közben problémák, elé kerül, s míg a tanultakat alkalmazza, fejlődik önállósága, emlékezete, feladattudata, kezdeményező és alkotókészsége, formálódnak érzelmi és akarati tulajdonságai.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez speciális eszközöket biztosítunk, készítünk. Esetükben kiemelt jelentőségű az egyénre szabott fejlesztés, melyet szakemberrel egyeztetve kell végeznünk.

A tanulás formái az óvodában:

- az utánzás, minta- és modellkövetés,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. Az általa kezdeményezett tevékenységi formákban a differenciálás elvét érvényesíti, tekintettel van az egyéni szükségletekre, a fejlődési ütemre és az eltérő érdeklődésre.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a tanulást támogató környezet megteremtése,
- a gyermek személyiségének kibontakoztatása,
- a gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása,
- a gyermekek kíváncsiságának kielégítése, a felfedezés örömeinek biztosítása,
- a gyermekek önállóságának, akarati tulajdonságainak, kitartásának fejlesztése,
- értelmi képességek fejlesztése,
- kreativitás fejlesztése,
- személyre szabott, pozitív értékelés,
- személyre szabott fejlesztés,
- a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire való építés,
- interaktív tanulási-tanítási módszerek alkalmazása,
- cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása.

INTEGRÁLT NEVELÉS

„Az élet egyik, legszebb jutalma, hogy miközben az ember másokon segít, egyben önmagán is segít.” (Ralph Waldo Emerson)

2003. szeptemberétől sajátos nevelési igényű gyermekeket fogad óvodánk. Az integráció pedagógiai értelemben a sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelését jelenti a fejlődési zavart nem mutató társakkal.

Az integrált nevelésnek - a korszerű pedagógiai szemlélet szerint - része az inkluzív nevelés.

A befogadó pedagógia nem csak a sajátos nevelési igényű gyermekek, hanem a hátrányos helyzetűek (HH-s és HHH-s - anyagi helyzet, kommunikációs zavar, szétszakadt család, részképességzavar miatt) együttnevelését jelenti a többségi gyermektársadalommal.

Az inkluzív pedagógia célja, hogy biztosítsa minden gyermek törvény előtti egyenlőségét, tekintet nélkül az ő genetikai vagy más jellemzőire. Legfontosabb az egyéni fejlődés lehetőségeinek előtérbe helyezése.

Cél, az egyenlő bánásmód követelménye teljesítéséhez szükséges törvényi háttér megteremtése, hogy minden gyermek eséllyel kezdje majd meg az iskolát, és a nehéz helyzetben lévőknek is adja meg a felemelkedés lehetőségét. Erről rendelkezik a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X.08.) EMMI rendelet és a 2008. évi XXXI. Törvény (Esélyegyenlőség)

A sajátos nevelési igényű, a HH-s és HHH-s gyermekek ép, egészséges kortársaikkal történő együttnevelése fontos pedagógiai és társadalompolitikai cél.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését óvodánk nevelő testülete integrált formában vállalta fel, valósítja meg.

Az óvodában folyó sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésénél irányadó a művelődési és közoktatási miniszter a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X.08.) EMMI rendelet

A sajátos nevelési igényű, a HH-s, és HHH-s gyermekek integrált nevelésének feltételei, az óvoda feladatai:

- személyi és tárgyi feltételek sérülésspecifikus biztosítása (fejlesztő eszközök megléte, a csoport létszáma),
- a sajátos nevelési igényű, HH-s és HHH-s gyermekek aktív beilleszkedésének segítése a csoportokba,
- az ép gyermekekben kialakítjuk a tolerancia, a különbözőség elfogadásának képességét.
- az empátikus magatartás, különbözőség elfogadása és elfogadtatása a szülőkkel és a gyermekekkel,
- együttműködés a családdal (különbözőség elfogadása, gyógypedagógiai tanácsadás, családgondozás),
- együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézettel (szakvélemény, kontrollvizsgálat, szaktanácsadás óvodapedagógusok részére),
- a gyermekcsoportokon belül az SNI-s, HH-s, és HHH-s gyerekek arányainak nyomonkövetése,
- az egyéni fejlesztések biztosítása, fejlesztési terv alapján,
- az egyenlő bánásmód elvének teljeskörű érvényesítése, a gyermeki jog maximális tiszteletben tartása,
- a sajátos nevelési igényű, HH-s és HHH-s gyermekek aktív beilleszkedését segítjük a csoportokba,

A sajátos nevelési igényű és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelésének célja:

- a sajátos nevelési igényű gyermek sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztése differenciált módszerekkel,
- az érzelmi élet gazdagítása (élmények, mintakövetés, szocializáció),
- az értelmi képességek fejlesztése szakember segítségével,
- pszichikus funkciók, részképességek fejlesztése - törekvés arra, hogy a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével csökkenjenek a hátrányok, bővüljenek a kompenzációs lehetőségek,
- egyéni fejlesztés, kétszemélyes kapcsolatban, mikrocsoportban,
- a játék szabadságának biztosítása,
- a sérülésspecifikusan alakuljon ki alkalmazkodó képességük, önállóságuk együttműködő készségük.

A feladatok meghatározásánál figyelembe vesszük:

- a gyermekek személyiségét,
- aktuális, sérülésspecifikus állapotát,
- életkori sajátosságait,
- a gyermekek egyéni állapotát, értelmi képességeit,
- változó testi-lelki szükségleteit,

Az integrációban nevelkedő gyermekeknek módjukban van együtt játszani a többi gyermekkel, így a visszajelzések alapján realisabb kép alakul ki önmagukról, mint a védett, gyógypedagógiai környezetben. Az átlagos óvodai csoport a sajátos nevelési igényű, HH-s és HHH-s gyermekeknek új készségek megszerzési lehetőségét nyújtja. Úgy kommunikálhatnak, szocializálódhatnak, mint a többi gyermek. Ebben a korban alapozódnak meg és fejlődnek azok a képességek, amelyek az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet eredményezik.

Integrált nevelést vállaló csoportokban nemcsak a gyermek-gyermek kapcsolatok alakulnak, hanem tapasztalatunk szerint a családok kapcsolata is együttműködőbbé, pozitívabbá válik. Ezek a hatások erősítik, alakítják egymást, a sajátos nevelési igényű, a HH-s és HHH-s gyermekeknél pedig, a pozitív énkép, a biztonságérzet alakulását segítik.

Az egyéni fejlesztést team munkában végezzük. Az óvodapedagógusok és az adott gyógypedagógus, a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézet Szakértői Bizottságának szakvéleményére támaszkodva, a gyermek megfigyelése, fejlettségi szintjének felmérése után, egyénre szabott fejlesztési tervet készítenek, s ennek alapján végzik munkájukat.

A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztését praktikusán építjük be a napirendbe. A csoportok életének megszervezésénél figyelembe vesszük, hogy ezek a gyermekek járnak (járhassanak) terápiára, további speciális fejlesztésre. Számukra is biztosítjuk a folyamatos szabad játékidőt.

GYERMEK ÉS IFJUSÁGVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló 2003. évi CXXV. Törvény rendelkezései az irányadóak. Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése. Az óvodai nevelés folyamatában a gyermeki jogok tiszteletben tarása, védelme, erősítése, érvényre juttatása.

A gyermeknek joga van:

- A nevelési és oktatási intézményben, biztonságban és egészséges környezetben neveljék, oktassák.
- óvodai napirendjét életkorának megfelelően alakítsák ki (játékidő, levegőztetés, pihenőidő, étkezés, testmozgás).
- A gyermek emberi méltóságának és személyiségének tiszteletben tatása érdekében nem vethető alá embertelen, megalázó büntetésnek, testi fenyítésnek, zaklatásnak, idetartozik az étel eröltetése, a levegőztetés megvonása is.
- A gyereket közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés nem érheti.
- A gyerek joga, hogy képességének, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön.
- Vallási vagy világnézeti, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, fogyatékosága, egészségi állapota nem sérthető.
- A gyerek nevelése és oktatása az intézmény pedagógiai programja alapján történik, mely szerint az ismeretek közlését, átadását tárgyilagosan és többoldalúan kell megvalósítani. Biztosítani kell a foglalkozásokon való részvételét.
- A gyerek cselekvési szabadságát, családi élethez, magánélethez való jogát az óvoda nem korlátozhatja, de a gyerek ezen jogának gyakorlása közben nem veszélyeztetheti saját, illetve társai, az óvoda alkalmazottainak egészségét, testi épségét. Nem akadályozhatja viselkedésével a többiek művelődéshez, fejlődéséhez való jogát.
- A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozójától csak a saját érdekében, törvényes, meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okokból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.
- A gyermeki jogok védelme: a gyermeki jogok védelmére köteles minden olyan természetes és jogi személy, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, a gyermek ügyeinek intézésével foglalkozik.

A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek:

- esélyegyenlőségének növelése,
- a hátrányok csökkentése,
- egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Feladatunk:

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális

- személyiségfejlesztő,
- tehetséggondozó,
- felzárkóztató programok szervezése.

Területei:

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

- szervezési feladatok
- a nevelőtestület együttműködése
- a pedagógiai munka kiemelt területei
- a gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással
- kapcsolatos feladatok
- együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel
- óvoda - iskola átmenet támogatása

Gyermekvédelmi feladataink:

- az óvoda nevelőtestülete közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Családsegítővel és a hatóságokkal,
- amennyiben a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, a Gyermekjóléti Szolgálat segítségét kérjük,
- az óvodában megbízott gyermekvédelmi felelős van, akinek a munkájához a szükséges feltételeket biztosítjuk, személyéről a nevelési év első szülői értekezletein tájékoztatjuk a szülőket,
- a gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

Gyermek és ifjúságvédelmi felelős feladata:

- Legfontosabb feladata a prevenció:
- keresse meg azokat a körzetünkben élő családokat, amelyekben van olyan gyermek, aki nem részesül óvodai nevelésben,
- tájékozódjon az érintett családok körében az óvodáztatási szándékról és az óvodáztatás esetleges akadályairól,
- intézkedést kezdeményezzen az óvodáztatást akadályozó egyedi tényezők elhárítására, a problémáik megoldására,
- személyesen keresse meg azokat a szülőket, akik az óvodai beíratást elmulasztották,
- az intézményen belül az integrációt biztosítsa,
- gyermekcsoportokon belül az SNI-s, a HH és a HHH gyermekek arányát követése nyomon,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek beilleszkedésének segítése,
- az esélyegyenlőtlenségek csökkentése a befogadó környezet megteremtésével,
- az előítéletek kialakulásának megelőzése,
- az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesítése, a gyermeki jog maximális tiszteletben tartása,
- a problémajelző rendszer működtetése,
- beiskolázásnál iskolaválasztás segítése, (a nyomtatványok kitöltése),
- a pedagógusok jelzései alapján a veszélyeztetett gyermekek megismerése, a veszélyeztető okok feltárása érdekében családlátogatások, a gyermek családi környezetének megismerése (a családdal egyeztetve a látogatást),
- gyermekbántalmazás esetén annak kezdeményezése, hogy a vezető értesítse a Gyermekjóléti Szolgálatot,
- gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén annak kezdeményezése, hogy a vezető tájékoztassa a szülőt arról, hogy az Önkormányzat Polgármesteri Hivatalától rendszeres, vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás igénybevételére jogosult,
- az óvodában a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények címét, telefonszámát. (Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési tanácsadó, Gyermekek Átmeneti Otthona),
- a Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére az esetmegbeszéléseken való részvétel,
- az Alapprogram a Gyermek és Ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladata keretében, egészségnevelési, életviteli tájékoztatást szervezésére kéri a

vezetőt.

További feladatai:

- résztvesz fenntartó által szervezett esélyegyenlőséggel kapcsolatos rendezvényeken,
- a bántalmazás vagy egyéb veszélyeztető tényező megléte esetén a vezetőt tájékoztatja,
- a szükséges lépéseket megteszi:
 - beszél a szülővel
 - írásban felszólítja
 - Gyermekjóléti Szolgálatot értesíti
- folyamatos kapcsolatot tart:
 - a Gyermekjóléti Szolgálattal
 - a Családsegítő Szolgálattal
- rendszeresen beszámol a munkájáról a vezetőknek.

Figyelemmel kíséri a következő szabályok betartását:

- az óvodában és az intézmény közvetlen környezetében tilos a szervezetre káros élvezeti cikkek árusítása, fogyasztása,
- az óvodában dohányozni tilos,
- a gyermekekkel az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírások, a játékkal, a tevékenységekkel együttjáró veszélyforrások, a tilos és az elvárható magatartásformák megismertetése - az óvodai nevelési év megkezdésekor, valamint szükség szerint - az ismertetés tényének és tartalmának a csoportnaplóban való megjelenítése,
- házirend betartása,
- a belső információ áramlásnál a diszkréció betartása
- a személyiségjogok tiszteletben tartása.

VI. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Feladat:

- térítési díj kedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, bevodázási támogatások kezdeményezése
- szülők tájékoztatása, a különböző támogatások lehetőségéről, azok felajánlása a rászorulóknak számára,
- tolerancia, segítőkészség kialakítása, másság elfogadása.

Szülőknek felajánlott segítség:

- szülői értekezlet,
- fogadó óra,
- rendszeres tájékoztatás a családokat segítő szolgáltatásokról.

VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A pedagógus kötelessége, az iskolába szükséges képességek fejlesztése.

Az iskolakezdéshez szükséges feltételek: testi, lelki és a szociális érettség.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére :

A gyermekek:

- eljutnak az első alakváltozáshoz,
- megváltoznak testarányaik, megkezdődik a fogváltás,
- testük arányosan fejlett, teherbíró,
- mozgásuk összerendezettebb,
- a mozgáskoordinációjuk és a finommotorikájuk fejlett,
- mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését akaratlagosan irányítani képesek,
- szeretik és igénylik a rendszeres mozgást,
- ismerik az eszközök nevét és a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket,
- kitartóak, képesek a feladatok elvégzésére,
- játékos és versenyhelyzetekben megfelelő akarattal, fantáziával, kreativitással vesznek részt,
- társak segítése, szolidaritás, sportszerűség jellemző rájuk.
- készen állnak az iskolai élet és a tanító elfogadására,
- képesek a fokozatosan kialakuló együttműködésre,
- kapcsolatot tudnak teremteni felnőttel és gyermektársaival,
- az egészségesen fejlődő gyermekek érthetően, folyamatosan beszélnek,
- megértik és végighallgatják mások beszédét,

- gondolataikat életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni,
- szívesen kapcsolódnak be a társalgásba és kezdeményezik azt,
- ismerik a társalgás illemszabályait, az érintkezési szokások (köszönés, kérdés, tudakozódás, bemutatkozás) udvarias formáit, s idegenekkel szemben is tudják alkalmazni.
- minden szófajt használnak, képesek különböző mondatfajtákat alkotni,
- tisztán ejtik a magán- és mássalhangzókat,
- képesek összefüggő leírást adni tárgyról, képről, személyről,
- élményeikről szívesen beszélnek,
- a gyermekek szeretik és igénylik a mesét, verset, a rövid történeteket,
- figyelmesen hallgatják a mesét, azt folyamatosan belső képalkotás kíséri,
- vannak kedvelt meséik és mesehőseik,
- mindennapi beszédükben is alkalmazzák a mese szófordulatait,
- kedvenc szabadidős tevékenységük a bábozás, dramatizálás, saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása,
- sok verset, mondókát ismernek, önállóan kapcsolni képesek azokat a környezet aktualitásaihoz,
- szeretik és megbecsülik a könyveket, szívesen látogatják a könyvtárat,
- a gyermekek játéka színes, ötletes lesz élményeik hatására,
- alkalmazkodnak a játszótársaikhoz és a játékszabályokhoz,
- változatos játékhelyzeteket teremtenek, elmélyülten, kitaróan játszanak,
- önállóan is képesek a szerepek, az eszközök elosztására, a problémahelyzetek, a konfliktusok megoldására,
- képesek együttműködni játszótársaikkal, tartós kapcsolatot alakítanak ki,
- szívesen bekapcsolódnak az ügyességet, szellemi erőfeszítést igénylő szabályjátékba is,
- tiszteletben tartják mások ötleteit, alkotásait,
- képesek az egyezkedésekre, választásokra, döntésekre.
- a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdésére,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett, kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás,
- kialakulóban van a feladattudatuk,
- kitartásuk, munkatempójuk, önállóságuk, önfegyelmük kialakulóban van,
- elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről: tudják nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását,
- felismerik a napszakokat,
- ismerik szűkebb lakóhelyüket, a környezetükben élő növényeket, állatokat,

azok gondozását és védelmét,

- ismerik és alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait,
- felismerik az időjárás és öltözködés összefüggéseit,
- ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartás-formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- összehasonlításokat végeznek, halmazokat képesek alkotni választott vagy megadott szempont szerint,
- értik és helyesen használják a mennyiségekkel kapcsolatos kifejezéseket, létre is hoznak többet, kevesebbet, ugyanannyit,
- számfogalmuk kialakult, képesek elemi műveleteket végezni tízes számkörön belül,
- önállóan végeznek méréseket, becsléseket, összehasonlításokat, felismerik az alapvető geometriai formákat,
- jól tájékozódnak térben és a síkban,
- elemi mennyiségi ismereteik vannak.
- a gyermekek belső készletként énekelgetnek,
- örömmel vesznek részt a közös énekes játékokban,
- képesek a hangok, hangszínek megkülönböztetésére, hangszerek hangjának felismerésére,
- változatos formában visszaadják a ritmusmotívumokat,
- felismerik és érzékeltetik a halk-hangos, magas-mély hang, a lassú-gyors tempó közötti különbséget,
- képesek egyszerű térformák kialakítására,
- ismerik a táncos mozgások egyszerű elemeit (sarokkoppantás, dobbantás, páros forgás),
- figyelmesen hallgatják az élőzenét, az óvodapedagógus énekét, hangszeres játékát,

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

A sajátos nevelési igényű, a HH-s, HHH-s és az ép gyermekek együtt nevelkedhetnek. A sajátos nevelési igényű, a HH-s és HHH-s gyermekek a mintakövetés folytán erőteljesebben fejlődnek, míg az épek megtanulják elfogadni a különbözőséget, megkönnyítik a sérült társaik beilleszkedését, értékelik sikeres próbálkozásait.

Az egészséges életmód és a testi fejlettség területén:

- az életkornak megfelelő testi alkat,
- viszonylag összerendezett mozgás,
- elemi szinten kialakult térítájékozódás,
- alapvető egészségügyi szokások megléte,
- alapvető testi szükségleteik felismerése, azok kielégítése.

Az értelmi nevelés, s a környezethez fűződő kapcsolat terén:

- aktívan részvétel a közvetlen környezetük megismerésében,
- megközelítően valóság-hű ismeretszerzés a környezetről,
- szűkebb és tágabb környezetük, önmaguk ismerete,
- feladattudatuk, feladattartásuk elemi szinten való kialakulása.

Szociális fejlődés területén:

- a közösség már természetes életformájuk,
- rendelkeznek a közösségi élethez szükséges alapvető szokásokkal,
- a közösség által meghatározott normák beépülnek a személyiségükbe,
- aktivitás, érdeklődés, kezdeményezés, önállóság megmutatkozik a játékban, önkiszolgálásban, munkában,
- társas kapcsolatban megmutatkozik figyelmességük, segítőkészségük, baráti kapcsolataik alakulnak ki.

Anyanyelvi fejlődés területén:

- gondolataikat, érzelmeiket érthetően fejezik ki verbálisan vagy gesztuskommunikációval,
- megértik és végighallgatják mások beszédét,
- szívesen kapcsolódnak be a csoport életébe,
- szívesen hallgatnak verset, mesét, szívesen báboznak,
- szeretik és megbecsülik a könyveket,
- ismerik az érintkezési szokásokat - köszönés, kérés, tudakozódás, bemutatkozás.

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai programunk érvényességi ideje: a nevelőtestület határozata alapján határozatlan időre szól.

A Pedagógiai programunk módosításának lehetséges indokai:

- szervezeti átalakítás,
- törvényi változás
- a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt,
- egyéb érdekegyeztető fórum módosítást javasol.

Előírás a programmódosítás előterjesztéséről:

- írásbeli előterjesztés az óvoda vezetőségének,
- írásbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten.

Folyamatos, tervezett programelemző, értékelő vizsgálatok (fejlesztés, szinten tartás)

- ötévenként a nevelőtestület által kidolgozott szempontsor alapján értékeljük a programot,
- minden nevelési év végén az óvodát befejező 6-7 évesek körében elemezzük, értékeljük a fejlődés jellemzőit.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Elfogadta: az óvoda nevelőtestülete 2013. augusztus 29-én.

Egyetértését nyilvánította: az Óvodai Szülői Szervezet 2013. augusztus 29-én.

Jóváhagyta: Tóthné Timár Katalin óvodavezető

P.H.

Tájékoztatásul megkapták:

Szülői Szervezet:

Nevelőtestület:

MELLÉKLET

**A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES A NEVELŐ
MUNKÁT SEGITŐ JÁTÉKOK, FELSZERELÉSEK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK
JEGYZÉKE**

Megnevezés eszköz	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség	Hiányzó mennyiség	Tervezett mennyiség
Faépítő	8	2	6	6
Bábkészlet	8	4	4	4

Debrecen 2013. augusztus 29.